

Ordonnantie der stad Amersfoort, gemaect by der Keyserl. Majesteyt in 't jaer ons Heeren MDXLIII

<https://hdl.handle.net/1874/9456>

ORDONNANTIE 587. 2

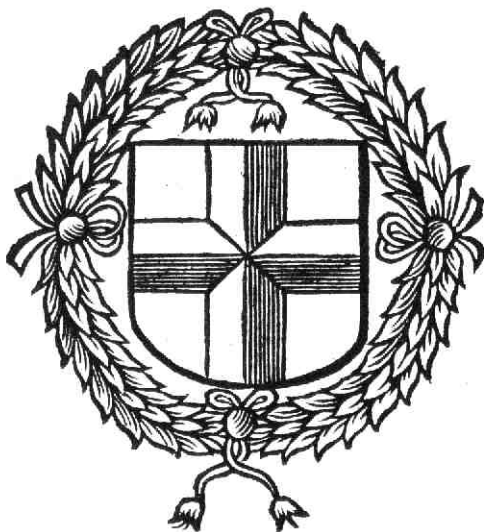
Der Stadt Amersfoort/ 42

gemaect by der Keyserl. Majestejt/

in 't Jaer ons Heeren

M. D. XLIIII.

Amers

foort.

t'UTRECHT,

Ghedruckt by Amelis Jansz van Paddenburch, Ordinaris
Drucker der Heeren Staten 's Lands van Utrecht / 1643.

Nae de copie,

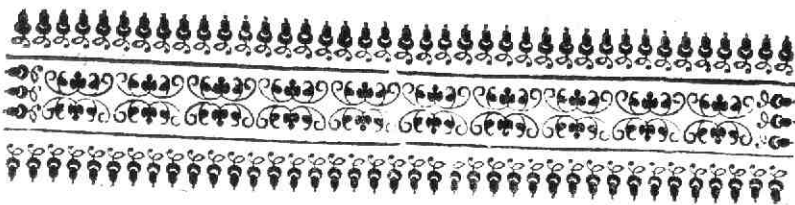
By Ian Henricksz, geswozen Boeck-pretter t' Utrecht / Anno 1554.
Cum Gratia & Privilegio.

PLUS OULTRE.

DE Keyserlijcke Majesteyt heeft verboden allen Prenters ende Librariers, dit Boeck, gheintituleert: *Ordonnantie der Stadt Amersfoort, gemaect by der Keyserlijcker Majesteyt, in't Jaer ons Heeren M. D. XLIIII.* niet te moghen nae prenten ofte vercopen, binnen den tijdt van twee Jaren, sonder consent van Jan van Schoonrewoerdt Boeck-prenter t'Utrecht, op de verbeurte inde Privilegie besloten. Ghegeven te Brussel in't Jaer ons Heeren 1554. den 13 Aprilis.

Onderteeckent,

Dela Torre.

KAERLE, by der gracie
 Godts, Roomsche Keyser, altijd
 vermeerder des Rijcks, Coninck van Germanien,
 van Castilien, van Leon, van Grenade, van Arragon, van Na-
 varre, van Napels, van Cecilien, van Maillorcque, van Sardaine,
 vander Eylanden Indien, ende vaster Landen vander Zee Occa-
 ne, &c. Ertf-Hertoge van Oostenrijck, Hertoge van Bourgon-
 gien, van Lothrijck, van Brabandt, van Limburgh, van Luxem-
 burgh, ende van Gelre, Grave van Vlaenderen, van Artoys, van
 Bourgongien, Pals-Grave, ende van Henegouwe, van Hollandt,
 van Zeelandt, van Ferrette, van Hagnenault, van Namen ende
 van Zutphen, Prince van Zvave, Marck-grave des Heyligh
 Rijcks, Heere van Vrieslandt, van Salins, van Mechelen, van
 der Stadt, Steden ende Lande van Utrecht, Over-yffel ende
 Groeningen, ende Dominateur in Asie ende in Afrique: Allen
 den genen, die desen jegenwoordighen sullen sien, *Saluyt*:
 Alsoo onse Stadt van Amerissoort over langhe Iaren seer sober-
 licken geregiert, ende de Justitie ende Policie al-daer niet ghe-
 daen, noch onderhouden en is gheweest, als taemlicken ende
 noodlicken was, ende van rechts-vege behoorde te geschieden:

540
4
Soo dat eenfdeels by ghebreecke van dien onse voorfz Stadt in ongehoorfaemheydt, fo jegens ons heuren Erflandt-Furft, als oock jegens onse Stadt-houders gevallen is, in fulcker voeghen, dat die felve onse Stadt 't voorleden Jaer by den vyanden inne genomen ende geoccupeert is geweest. Ende want wy federt by der hulpe Godts die voorfz Stadt in onsen onderdanicheydt vveder ghebrocht ende ghereduceert hebben; *Doen te weten*, Dat vvy begeeren in toe-comende tijden gelijcke inconuenienten te verhoeden, regule ende ordere te stellen, dat onse voorfz Stadt beter gheregeert ende onderhouden vvorde, tot gemeene ruft, vvcl-varen ende verfeeckerheydt vanden Burgeren ende inne-gefetenen van dien, sonderlinge ter ceren Gods Almachtich, en op dat die Iustitie, sonder die vvclcke geen Steden en connen voorfpoet hebben, eenen yegelijcken rechtveerdelicken gedaen ende geadminiftreert vvorde, hebben uyt onfer rechter vvetenheydt, autoriteyt ende volle macht ghemaect, gheordonneert ende gheconstitueert, maecken, ordonneren ende constitueren by forme van nieuve vvet ende concessie, die punten ende Articulen hier nae volgende, die vvclcke vvy vvillen ten eeuuvigen dagen onverbreekelicken onderhouden ende geobferveert te vvorden, binnen onsen voorfz Stadt van Amersfoort.

Anden

Sden eersten / dat wy com-
mitteren sullen binnen der selver onser
Stadt/een Schout/d'welcke macht sal
hebben te vangen ende te appzehende-
ren alle Delinquanten/mits hebbende
vooz-gaende infozmatie pzedent / of
kennisse hebbende van 't misdact / ten
waer saecke hy den misdadighen op
't sept metter daedt bevonden hadt/die
welcke hy so gebangen ende geappze-
hendeert sijnde / gbehouden sal wesen

metten eersten sonder vertreck vooz Schepenen te recht te
stellen/ende recht laten weder-baren.

Item sal die selve Schoudt by advijs van onsen Stadt-
houder/ ende in sijn absentie van onsen Raede r'Vrecht/mo-
gen hebben ende ordonneren een Luytenant/of Substituyt/
de welcke in sijn absentie alles doen sal wes die Schout pze-
sent sijnde selfs soude mogen doen / die gehouden sal wesen
Eedt te doen in handen vanden Schout in presentie vanden
Burgermeesteren ende Schepenen/ende sal Schepenen van
onsen 't wegghen mogghen vermanen om recht te doene ende
Justitie te administreren/ in alle manieren of die Schoude
selfs segenwoozdich waer/ ende in wepgheringe van beyde/
sullen Burghermeesteren ende Schepenen daer of onsen
Stadt-houder/ende Raede adverteren/ om daer in te versien
na gelegenthept vander saecken.

Item die Schout en sal niemant ter toztuere leggē oft doen
leggghen/dan by voozgaende vonnisse van Schepenen/ en in
presentie ten minsten van twee Schepenen/die by Burger-
meesteren en Schepene/daer toe geozdonneert sullk worden.

512 6
Item die Schoudt sal alle dincsdage ende woensdaghe
Recht houden/ alst gheen vier-dach en is/ ende alst vier-dach
is des daeghs daer na/ soo wel in criminele saecken als ci-
viel/ ende alle donredaghe alst geen vier-dach en is / ende ist
vier-dach daechs daer na sullen Schout/ Burgermeesteren/
Schepenen/ende Rade vergaderen op 't Stadt-huyt/ ende
aldaer tracteren saecken/ policien/ neeringhe/ ende 't wel-va-
ren der Stadt aen-gaende.

Geen vergaderinge te maecken buyten
consent vanden Schoudt.

Item dat die Burgermeesteren / Schepenen ende Rade
geen vergaderinge en sullen moghen maecken buyten con-
sent/wille/ende by-wesen vanden Schoudt of sijnen Onder-
schoudt in sijn absentie/op pene van gestraft te worden nae
gelegentheit vander saecken.

Van vergaderinge van Gilden,
Ambochten, &c.

Sullen insgelijck geen vergaderinge mogen wesen/ van
Gilden/Ambochten/ of Broederschappen/ sonder oozlof of
consent vanden Schout of sijnen substituyt/ die hem in sul-
ke vergaderinge selver in Persoon vinden sal/ of pemandts
van die Wet daer toe te committeren/ende en sal aldaer an-
ders niet ghetraecteert mogen worden / dan alleen van saec-
ken heuren Ambocht aengaende. Ende men sal maer een
Gilde consent geben op eenen dach vergaderinge te maken.

Van Ordonnantie op de Am-
bochten te maecken.

543

Die gene die van eenighe Ambochten sijn binnen Amer-
foort/en sullen geen willekeur ofte Oꝛdonnantie haere Am-
bochte aen-gaende mogen maken bytten advijs/wille/ ende
consent vanden Schout / Burgermeesteren / Schepenen/
ende Raedt aldaer/op een boete/indie hy contrarie van desen
dede/van twee Carolus gulden tot onsen profijte/ ende hier-
en-boven sullē sulcke Oꝛdonnantie van geenre weerden sijn.

Van Gilden ende Ambochten.

Item in den vooꝛs Gilden/ Ambochten ofte vergaderin-
ghe van dien/en sal niemandt mogen wesen die vanden Am-
bochte of neeringe niet en is/noch geweest en is/est die inden
Gilde ofte Ambochten niet en sijn/en sullen in die vergade-
ringhe niet mogen comen/op pene van arbitralicken gecoz-
rigeert te worden/ende hier sal die Schout neerstich opsicht
nemen.

Bewaringe der sleutelen.

Item sal die selve Schout of sijn Substituut bewaren
ende houden de sleutelen vander Stadt pooꝛten/hecken ende
ameyden/ende en sal daer niemandt by nachte ofte ontijden
wt of inne moghen/sonder eenighe merckelicke saecken/ tot
discretien vanden Schout of sijnen Substituut ende een van
den Burger-meesters.

Ontfanck van boeten.

Item sal die vooꝛs Schoudt ontfanck hebben van allen
boeten/breucken/est confiscatien vallende binnen die vooꝛs
Stadt van Amerffoordt ende die vꝛphedyt van dien.

Vonnisse te manen.

Item sal die Schoudt of sijn Substituut in sijn absentie
alleen

54
alleen maenre wesen van allen bonuiffen/ 't sp Crimineel of
Civiel/ also wel oozspronck nemende wt saecke van Policien
ende frauden gecommiteert inden accijs als anders/ gheen
wt-gesondert/ wel-verstaende dat die Burgermeesters in sa-
ken daer sp pretenderen willen die Stadt by geïntereffeert te
sijn/ sullen mogen ageren ende concluderen of doen conclu-
deren tot interest.

Van 't woordt te voeren.

Item dat die Schout in allen saecken 't woozdt voeren sal
als die vanden Gherechte vergadert sullen wesen/ ten ware
dat die vanden Gerechte of den Kade vergadert sijnde/ daer
eenige saecken vielen ofte te doen waren/ concernerende die
policien/ neringe oft incomen van die Stadt/ die geopent sul-
len mogen worden by den Burgermeesteren in presentie van
den Schoudt/ of sijnen substituyt.

Vrede te leggen.

Dat die Schout by de Stadt boden den inwoonders van
Amerffoozt/ ende andere binnē die vyzhept comende/ sal mo-
gen doen vrede legghen/ ende verbieden malcanderen niet te
misdoen met woozden noch met wercken / op coꝛrectie van
den Schepenen tot onsen behoef.

Van 't Gerecht op 't Stadt-huys te comen.

Dat die Burgermeesteren ende Schepenen geladen sijne
de drur bevel vanden Schout van onsen 't wegghen om Recht
ende Justitie t'administreren / ghehouden sullen wesen op
't Stadt-huys te verschijnen / ten waere dat sp merckelijcke
te doen hadden in de Stadts saecken of anderen nootsae-
ken/ in welke ghevalle sp gehouden sullen wesen haer on-
schout den Schoudt te kennen te geven.

545

Die Schout sal opinien mogen horen.

Item dat die Schout in't delibereren van saecken present sal mogen blyven / ende de opinien hoorzen in allen saecken daer hy niet en contendeert tot zynen profijte / ende en sal der selver Schepenen opinien verstueren / noch daer segens argueren / ter wijlen sy heur opinien seggen sullen. Ende daer die Schout contendeert tot zyns selfs prouffijte / sal hy verrecken ter tijdt toe die saecke geconcludeert is.

Van sware saecken.

Dat in allen swaren saecken die Schout niet doen en sal sonder advijs vanden Stadt-holder est Raden onses Hoofs Provinciael.

Geen geleyde te mogen geven.

Dat Schout / Burgher-meesteren ende Schepenen geen geleyde voortaan en sullen mogen geven in geenrelep saken / civile of criminele / noch niemandt die Stadt of Vyphedt verbieden / sonder expres bevel van den Stadt-holder oft Rade / ten waer dat alsulcke verbode oft wt-banninghe gherechtelick geschiede by Sententie ende oordele.

Van die Stadt-graften te schouwen.

Dat die Schout ende die vanden Gerechte oft eenige Gemeenheit / sullen bewaren ende beschouwen die Stadt-graften ende Borch-wal / est andere diepten binnen die Vyphedt van die voorsz Stadt / om die te doen ladijcken ende supveren nae behozen / ende als dat van node wesen sal nae ouder ghewoonten.

Geen Brieven van vreemde

Heeren te ontfanghen.

Dat die Burger-meesteren ofte die vanden Gerechte van Amerffoozt / geen missive van vreemde Princen / Fursten / Heeren ofte Gemeenten ons niet subject zijnde / op-breken en sullen / maer die beiloten leveren in handen vanden Schout. Ende en sullen oock geen missiven mogen schrijven oft senden aen eenighe Princen / Fursten oft vreemde Gemeenten / sonder consent oft wille vanden Schout. Indien oock eenige missiven van alsulcken Heeren / Princen oft Gemeenten comen aen eenige Burgers oft Inwoonders der Stadt van Amerffoozt / sullen die voorsz es toonen de Schout ende Burger-meesteren / noch daer op eenige antwoozdt schrijven / ten sy die selfde antwoozt eerst getoont hebben den Schout ende Burger-meesteren voorsz.

Die Stadt-clock te luyden.

Dat van nu voort-aen die Stadt-clock niet gheluyt en sal werden / dan by bevel vanden Schout / ende in sijn afwesen van zijn Substitut. Ende indien die Wet van Amerffoozt enige Publicatie ofte wt-roepinghe willen laten doen / sullen die selve gelesen worden by den Secretaris der voorsz Stadt. Indien oock eenige Publicatie ofte wt-roepinghe van noodt wesen sal van onsen t wegen aldaer te doene / sal die selve geschien by den genen die daer toe gheozdonneert wordt / den welcken Schout / Burger-meesteren ende Schepenen assistentie daer toe doen sullen.

Rekeninghe vanden Gast-huys-

Meefters te ontfanghen.

Dat

567

Dat die Schout van nu voortaan sal doen doen alle Jaer rekeninge/bewijs ende reliqua den genen die d'administratie ende ontfanck gehad hebben van Gast-huysen/ Fabrijcken van Kercken/ ende andere weerlicken Gods huyseren. En als men die rekeninge doen sal/present wesen/ende neerstelick verstaen wat renten ende in-comen elck vanden selven Gast-huyseren ende Gods-huyseren hebben / ende helpen dat die goederen ende Erven van dien ten hoochsten prijsse verhuert ende verpacht werden/ ende geen upt-geven passeren dan by Quitantien/ten waer datter ordinarijs ende clepne Sommeskens waren/die welcke hy met alle die rekenchap den Gast-huys-meesters oft Fabrijck-meesters by eede sal doen verifieeren / daer van hy hebben sal van elcke rekeninghe een taecke Wijns.

Van Burger-meesteren, Schepenen ende anderen Officieren, ende van heuren officien.

Wie alle ampten geven sal.

Alle ampten binnen die Stadt van Amerfoort sullen van onsen 't wegen ghegeven worden/sonder dat die van Amerfoort hem dier onderwijnden sullen.

Jaerlicx twee Burger-meesters te stellen.

Item daer sullen van nu voort-aen gestelt worden jaerlicx by ons ofte onsen Stadt-houder ende zijnen Gecommitteerde twee Burger-meesters/die last sullen hebben neerstelicken tot die Stadts goederen te sien / ende met den Schepenen recht ende justitie te helpen administreren / ende alles doen/dat goede en getrouwe Burgermeesters schuldich zijn en behooren te doen tot onser eeren / eendzachticheydt ende welvaren vander Stadt.

Van Burgeren te ghebidden.

Item een Burger-meester en sal alleen over die Burgeren geen gebodt hebben / maer indien hy pemandt het ghebidden wil / sal 't selve doen met Schout ende Schepenen / ofte ten minsten deur heur Ordonnantie. Ende so wie alsulck gebode dan niet obedieerde / sal vervallen in een boete van drie Carolus guldens t'onser profijte.

Schepenen te stellen op Nieu-Jaers-dach.

Sullen oock daer toe gestelt ende gecommitteert worden by ons ofte onsen Stadt-holder Jaerlicx op nieuwe Jaers-dach acht Schepenen / die welcke mette voozsz twee Burger-meesteren kennisse hebben sullen van alle Criminele ende Civile saecken vallende binnen heure bedrijf / vnt-gefondert Laes Majestatis, Ketterpe en Rebellionis, welcke saken staen sullen tot kennisse van onsen Raede 's Hoofs van Drecht. Ende sullen een negelijck recht ende justitie administreren / vnt-gefondert dat sy in Criminele saken geet kennisse en sullen nemen over suppoosten vanden Hove Provinciael of onsen Officiers / de welcke die Schout indien die geapprehendeert worden / ghehouden sal wesen te brengen in handen vanden Raede Provinciael onses Hoofs van Drecht voozsz.

Die saecken vanden Keyfer te vorderen voor ander partyen.

Sullen oock gehouden wesen onse saecke te vorderen ende termineren vooz allen anderen saecken van partpen / ende in alle saecken daer die Schout gheboecht is / sullen die Schepenen die saecke vander partpen ende des Schouten saecke met een Sententie termineren.

Die de kennisse competeert

van Stadts saecken.

In saecken aen-gaende die Stadt Vyfhepdt van Amerf-
foort/ ofte die goeden ende incomen van dien/ sal die kennisse
daer of toe-comien ende toe-behozen onsen Raedt Provinciael
van Utrecht.

't Recht vanden Raede af is.

Atem sullen die voozsz Burger-meesteren ende Schepenen
haer commissie bedienen/ recht ende justitie administreren/
ter tijt toe het recht vernieuwet sal sijn/ daer mede oock cesse-
ren sal alle kennisse van saecken/ die welcke die vanden Ra-
de vooztijts plegen te nemen.

Vanden Cameraer.

Atem sal oock van onsen 't wegen gestelt ende gheordon-
neert worden binnen Amerffoort een Cameraer/ die den ont-
fanck sal hebben van allen den in-compsten van der voozsz
Stadt/ niet upt-gesondert. Ende doende betalinge van den
Kentiers/ en 't geē dat men behoeven sal van Timmeragie/
Keparatie/ Wode loon/ Waeckers/ Pooztiers ende anderen/
dat hy Ordonnantie van Schout/ Burger-meesteren/ Sche-
penen ende Raedt. Ende sal van als Jaerlic doen een re-
keninghe met behoorzlicke Ordonnantien ende Acquyten in
presentie van een Commissaris daer toe hy ons gheordon-
neert/ en van Schout/ Burger-meesteren/ Schepenen ende
Raedt der Stadt voozsz/ daer vooz hy hebben sal vooz sijnen
sallaris veertich Carolus guldens/ daer vooz hy ghehouden
sal wesen te leveren twee rekeningen/ een vooz die Stadt/ en
een vooz die voozsz Commissaris. Ende indien hy eenighe

550
24
extraordinaris arbeydt doet / sal daer van ghelooft worden
tot taratie vanden selven onsen Commissaris.

Van verpachtinge der Stadt goederen.

Dien-comen vander Stadt Amerfoort / als accijsen van
Wijn/Biere ende andere / sullen van nu voort-aen elcx be-
sonder ende in specie openbaerlick verpacht worden/tot sulc-
ken termijnen als hem dat oorbaerlick te beduncken sal/ den
meesten daer vooz biedende/in presentie van Schout oft zije-
nen Substituut/ byde de Burger-meesters / twee Schepenen/
twee Raeden/ den Cameraer ende Secretaris / van welke
percelen ende den in-comen van dien/die Cameraer elcx ende
in specie ende bysonder sijn ontfanck maecten sal/ ende daer
mede sal geabzogeert wesen die maniere van doe by die van
Amerfoort dus lange geobserveert/by de welke die Stadts
goederen ende inkomsten in een massa sonder distinctie plegen
verpacht te worden/ende den Pachter over-gegeven die na-
men vanden genen die lijf of andere Renten van der Stadt
hadden/ende daer van datmen compensacie plach te maken/
ende 't surplus alleen in ontfanck te stellen.

Van sallaris voor die gene die over die Verpachtinghe sitten.

Ende sullen die personen vooz hebben vooz hueren sal-
laris van ober 't verpachten te sitten 'elcken termijne die
Schout ende twee Burger-meesters elcx vij. stuvers/ende die
ander elcx. iij. stuvers.

Van festien Raden.

Item noch sullen van onsent wegen gestatueert ende ge-
ordont

557
15
ordonneert worden seftien personen ofte Raden/ die metten
voorz; Schout/ Burgermeesteren/ Schepenen/ en Cameraer
representeren sullen 't lichaem vander Stadt/ die welke ghe-
roepen sullen worden by den Schout ende Burgermeesteren
in allen saecken/ policien/ neringhe ende welbaert der stadt
aengaende/ ende daer inne helpen raden ende sluyten dat tot
die meeste eere/ pronffij/ en welbare van ons ende onse stadt
Amerffoozt best dienen sal/ wel-verstaende/ indiē daer groote
merckelijcke ende sware saecken vooz vallen ende anders
niet/ dar in sulckē gevalle die Schout/ en Burgermeesteren/
noch seftien vanden trefselijcksten Burgeren/ ende in woon-
ders by hem sullen mogen roepen in die communicatie/ die
welcke die saecken sullen helpen beleyden tot eere ende wel-
baren van ons/ ende der selver onse Stadt Amerffoozt.

Van 't officie vanden Secretaris

ende sijnen sallaris.

Item die Secretaris sal gehouden wesen register te hou-
den van allen O:donnantien ende Placaten/ die van onsent
wegen gemaect ende gepubliceert sullen worden/ ende die in
't lange van woorde te woorde te boeck stellen/ ende op wat
dach/ ende by wien die gepubliceert sijn.

Item by sal oock goet register houden van allen plechten/
oerdrachten/ ende transporten/ stellende die namen/ by wien
ende vooz wien die geschiet sijn.

Sal oock bewaren allen missiven/ die aen die Stadt van
Amerffoozt comen sullen/ ende die minute ofre copie vande
antwozdt die daer op geschreven sullen worden/ mits daer op
stellende die date wanneer die ontfangen/ ende wanneer die
antwozdt daer op geschreven sullen sijn.

Sal doock goet register houden van allen Sententien/
Schepenen Voornissen/ Appoincementsen ende decreten/ ende
van allen accen judicialen/ sulck als die by den Gerechte ge-
geven ende gewesen sullen worden.

Sal doock bewaren alle dingralen bewijs ende munimen-
ten/ dienende tot recht van partpen/ daer eenige Sententien
uyt- geweest sijn/ ende die selve besloten over- senden den Ho-
ve/ indien van sulcke Sententie geappelleert wordt/ als hem
sulck by compulsoriael vanden Hove bevolen wordt/ ende sal
hebben vooz sijn betwaernisse van elcke partne drie stupvers.

Item so wie eenighe over- giften ofte vertichte doet vooz
't Gerechte/ die de Secretaris inden Schepenen boeck schrif-
ven sal / daer sal die verlieder ofte over- gifter so langhe by
blyven/ dattot die Secretaris inden boecke geschreven heeft/
ende dat sal hem dan die Secretaris hebbende te boecke op-
lesen / ende sal die Secretaris hebben van elcke over- gifte/
plechte ofte vertichte drie groot vanden brieven te schrijven/
ten ware dat sy seer groot waren/ dat sal staen tot taxatie van
den Gerechte. Ende indien daer meer personen sijn/ die sulcke
ke overgiften / plechten ofte vertichten doen cloesteren ofte
ghemeenten/ sal die gene die de brieven begeert betalen dub-
belt geldt.

Item soo wie eenige copie begeert of versoect tot eenige
brieven oft munimenten/ sullen die selve copien by den Se-
cretaris geautentiseert ende gecollationeert worden partpen
daer over geroepen/ ende sal hebben van autentisieren een
halve stupver / ende als hy de copien selve schrijft of doet
schrijven by sijnen klerck/ van 't bladt j. stupver.

Item die Secretaris houdende die Rolle/ sal hebben vooz
elcke

elcke presentatie een oort stupbers/ende van elcke extract ooe so veel/ende van extenderen van een Sententie upt dingtalen gemaect/in welcke Sententie hy verhalen sal die meeste ende principaelste middelen in die dingtalen begrepen / daer van hy hebben sal vooz ondertepckenen drie stupbers.

Die Secretaris sal die selve Rolle op den Recht-dach oplesen hy al sulcke ordonne als die gheschreven is / sonder pemandt over te slaen / oft den eenen vooz den anderen te vorderen.

Sal oock die Secretaris sijn Rolle volmaect hebben 's daechs te vozen eer den Recht-dach dienē sal / ofte ten minsten soo langhe te vozen dat 't Gherecht daer hy niet verachtert en is.

Dat Schepenen/ Secretaris niet meer van heuren fallaris nemen en sullen van buptē lypden/dan van binnē lypde.

Item van een missive te schrijven tot versoucke van partpen/sal die Secretaris hebben twee stupbers.

Item van Boel-cedullen ende inventaris te maecten / sal die Secretaris hebben van elk bladt een stupber.

Als die Secretaris pet af-leest ende publiceert metter clocke tot versoucke van eenighe singuliere personen/sal daer af hebben twee stupbers.

Item van allen plechten ende belosten aen te tepckenen/sal die Secretaris hebben een stupber / indien daer van acte begeert wordt onder die Secretaris handt/sal daer van hebben oock een stupber.

Van opinien te colligeren .

Item dat die Burger-meesteren ende Schepenen vanden Schout Rechts vermaent sijnde/ heur opinien sullē seggen/ te weten dat die oberste Burger-meester/ ofte in sijn absentie die outste Schepen een omme-vraghe sullen doen by ordine/ ende eenen vegelicker opinie en redenen verstaen/ ende 't gene by die meeste stemmen geopinieert sal wordē/ sal die Burger-meester concluderen/ ende 't vonnisse by gheschryfte laten stellen/ ende den Secretaris also doen pronuncieren/ upt-gefondert clepne saecken/ onder die ses Carolus guldens/ die de Burger-meester by monde sal mogen pronuncieren/ ende gehouden wesen den Secretaris te boecke laten stellen.

Van vonnisse te concluderen.

Item en sal voort-aen geen vonnisse geconcludeert / ghesloten of ghewesen worden / dan by dat meeste-deel vanden Schepenen/ dat nochtans partpen heure saecken sullen mogen dingen/ en plekten vooz Schout of sijn Substitut/ ende drie vanden Schepenen / die den anderen vanden selven dingtaelen rappoxt doen sullen.

Van die Deur-weerders ofte Dienaers.

Dat die Deur-weerders of Dienaers en sullen niet present wesen/ daer by den Schepenen ofte Raedt van eenige saken ghedelibereert wordt / dan sullen byten die Camer blyven Raen/ ende niet inne-comen/ dan als sy getoepen worden.

Van Kerck-meesters ende Heylige-Geest-meesters.

535
19
Dat Schout/Burger-meesteren ende Schepenen van nu
voort-aen sullen stellen Kerck-meesters/ Heplige Seest-mee-
sters ende Gast-huys-meesters/ende andere Officierien inder
kercke/ende Gast-huysen behozende/ ten ware by funda-
rien anders gedisponeert ware.

Als yemandt van den Schepenen oft Raden gheschickt worden.

Item als yemant vanden Schepenen ofte Raeden by den
Schout of Burger-meesters geschickt worden tot eenige sa-
ken/die Stadt oft Justitie roerende/so en sullen sulcke ghe-
schickte geen onschult mogen nemen of wepgeringe doen op
arbitrale coorrectie/ten sy dat sy merckelicke redenen hebben
van wepgeringe ofte onschuld.

Geen pensie van vreemde Heeren t'ontfanghen.

Item die Schout/Burger-meesteren/Schepenen/Raden/
Cameraer oft Secretaris/ofte yemant van hem-luyden en
sullen inden dienst van eenighe andere Fursten of Heeren/
hoedanich die sijn/mogen west/noch eenige pensie van hem
hebben ofte ontfangen/noch oock gedogen yemant vanden
Burghers/of In-woonders / by sy Geestelick oft weerlick
pensie t'ontfangen/op pene van gestraft te worden aen lijve/
ende aen goeden/na gelegentheydt vander saecken.

Aen-gaende die voor-spraecken.

Item dat die Schout/Burger-meesteren ende Schepenen
sullen aen-nemen ende toe-laten tot vooz-spraecken die hem
nut ende bequaem / es tot sulcken getale als hem goet dunc-
ken

ken sal/ ten ware dat nemandt sijn egen woozdt houden
 wilde/die gehouden sullen wesen in handen vanden Schout
 eedt te doen ons gerrouwe te wesen / den Schout / Burger-
 meesteren ende Schepenen eer ende reuerentie te bewijfen/
 ende dat sy in genen saecken partpe dienen en sullen / daer sy
 weten onrecht veerdicheydt inne te sijn.

Wat niemant vanden voozspzaecken paert of deel hebben
 en sal in saecken daer sy partpen inne dienen / op coꝛrectie
 van Schepenen.

Wat niemant over ooꝛdel dingen en sal / op die verbeurre
 van thien stupvers/ soo dicke hy by die Schout daer van in
 boeten gellagen/ en by Schepenen daer inne gekent waere/
 tot behoef vanden Schout.

Sullen oock die voozsz voozspzaecken hebben vooz con-
 sultatie/ eermen Proces aen- leggen sal/ van elcke sake clepne
 ofte gzoote vier stupvers.

En sullen die vooz- spzaecken hebben van elcke termijn/ te
 weten : Eysch/ antwozdt/ replicke ende duplicke twee stup-
 vers/ ende indien sy van schziftueren dienen deur Oꝛdon-
 nantie van Schout ende Schepenen/ van elck bladt j. stup-
 ver : Inghelijcx oock van reprocen ende saluatiem/ ende in-
 dien sy eenich versoek doen/ sullen sy hebben van elcke ver-
 soek een stupver.

Item indien eenich vooz- spzaecke versumpde 't recht van
 sijn partpe/ mits dat hy sijn termijn niet ware en name nae
 behozen/ die selve sal ghehouden wesen sijn partpe te betalen
 schaden ende interest/ tot taratie vanden Burger- meesteren
 ende Schepenen.

Item indien nemant geen booz-spraecke crigen en conde/ sal die Schout hem van eenen behoozliche booz-spraecke ver- sien om hem te dienen/om sijn behoozliche loon/ of indien hy arm ware/om Gods wille.

Hoemen voor Schout ende

Schepenen procederen sal.
Van rechts te pleghen.

Item so wie den anderen met recht aen-spreecken wil/ sal den selven by den Gerechts-boden doen bieden of verdach- vaerden booz Schout ende Schepenen te comen/ opten nae- sten Recht-dach als men recht hout / maer opten Recht-dach en salmen niemant verdachvaerden mogen/omme op dien Recht-dach te rechte te comen. Ende of men op dien dach daer hy jegens gedaecht ware geen recht en hiede/so sal die citatie blijven open staen totten naeste Recht-dach daer na.

Van Citatien.

Item als nemandt by den gestwozen Bode te recht geroe- pen ofte geciteert is/sal die selve Bode ghehouden wesen al- sulcke Citatie met namen ende toenamen van partpen/ende den beteyckenden Recht-dach den Secretaris aen-bzengen/ die welcke Secretaris daer af gehouden sal wesen jegens den boozsz Recht-dach een Kolle of Register te maecten/ende wt de selve Kolle die partpen op-roepen/esi die conclusie by par- tpen gedaen/mitsgaders appointement ofte wt-sprake van 't Gerecht aldaer aen te reynkenen/ende die selve Kolle alsoo- bewaren/van Recht-dage tot Recht-dage.

Arresten.

Item of eenige Burgers ofte Inwoonders van Amers-

foort eenige vzeemde buyten haer Wyphendte woonende/bede
arresteren / 't welcke sy aenden voozsz personen sullen mo-
gen doen/sal deselve ghearresteerde terstont te recht ghestelt
worden/te weten des selvē daechs daer na/of by gebreck van
dien/sal de gearresteerde van 't arrest ontslagen wesen / ten
ware dat daechs daer na Helych dach ware/ende in dien ge-
valle daechs daer aen.

Item een Man van buyten willende spreken met recht op
eenige Burger oft Inwoonder van Amerffoozt/salmen den
selven cozt ende onvertoghen recht doen / 't welck men heet
over-dwerfnacht recht.

Item wanneer binnen Amerffoozt nemandt beset woort by
den Schout of sijn Dienaers met eenighe plechten/ ende be-
looft te rechte te comen oft te betalē op sekere boeten/so en sal
die Schout / indien hy niet te recht en comt noch en betaelt/
sijn boeten niet inne winnen of die clager sal voldaeen sijn.

Item indien nemandt ghearresteert wesende ende te recht
staende/begeert dach ofte termijn op t'antwoorden / sal den
Schoutd ghehouden wesen bozch te stellen/ om hem ten be-
noemden dage te recht te comen/ende indien die gearsteer-
de alsdan niet en quame/soo salmen jegens den burge proce-
deren/ gelijk als men jegens den principaale ghedaen soude
hebben/sonder dat die burghe naemaels/mits leverende den
principael/sal mogen volstaen. En ofte die Schout nemandt
ontloech vanden arrest sonder consent van partijē/ ende ten
dage dienende niet te recht en quame / sal die Schout vooz
die schuldōt moeten responderen.

Item indien die Schout eenige besette personen levert in
gevangenisse/so sal sulcken ghevanghen persoon daer wesen
tot perikel ende laste vanden aen-clager/die alsdan sijn recht
ver-

559
23

vervolgen mach jegens den gebanghen als recht is/ ende sal die Schout daer af ontlast wese/ behoudelick dat die Schout tot allen Recht-dagen als die gebanghen persoon vooz rechts te doen heeft/ den selven gebangen verskert aen 't recht leveren sal om rechts te plegen/ ende wederom in gevangenisse te leveren/ tot dat 't recht gheepndt sal wesen tot zynen laste.

Item indien pemant versocht aenden Schout of sijn dienaers pemandt beset te hebben/ sal die gene die de besettinge begeert/ metten Schout of sijnen knecht gaen tot den genē die hi beset wil hebben / ende waert dat die voozsz ghearresteerde geen bozgen setten en woude ofste en conde / ende dat die gene die besettinge begeert hem rechts versochte aenden Schout of sijnen dienaar/ ende die Schout of sijnen dienaar niet machrich en waren alleen die gearresteerde te appreheren/ ofste houden/ of in gevangenisse te brengen / so sal die besetter mede sijn handt daer aen mogen slaen/ ende moghen voozts te hulpe nemen die genē die sijn erijgen connen/ en ontloopt die besetter daer-en-boven/ so sal die Schout of zijnen dienaar daer vzi af-wesen / ende die besette persoon die soo ontcomt/ sal verbeuren tot onsen prouffijt ses Carolus guldens/ ende sal die besetter sijn recht jegens den ontloper gearresteerde persoon mogē vervolgen.

Item datmen den Burgher noch Onderfaten goederen binnen der stadt niet en sal mogen arresteren dan van huys huere/ of datmen den huys-raedt geladen woude op waghen of in schepen dzpbende of dzabende.

Item die Burgers van Amerffoozt en sullen maleanderē vooz genen vzeemde rechten bupten de stadt in personeel actien in rechte mogen betrecken of aen-spreken noch arresteren/ en wie sulcx dede/ sal arbitralicken gecozrigeert worden.

Defaulten in Criminele saecken.

In Criminele saecken so wanneer die Schout sijn infor-
 matie precedent nemen wil/ende de getungen by een Stad-
 bode vooz hem geroepen niet en comen/ sal die Schout die
 selve getungen andermael vooz hem doen roepē/ op een pene
 van een Carolus gulden vooz die reyse/die andere reyse van
 twee Carolus guldens. Ende indien hy alsdan niet en comt/
 sal den selve alsdan mogen apprehenderen ende houden ter
 tijdt toe hy getuycht sal hebben/ten ware dat sulcke die ghe-
 tungen sulcke nootlicke saecken te doen hadden/ dat sy niet
 comen en mochten/ 't welck sy den Bode te kennen geven
 sullen/die 't selve den Schout relateren en te kennē gevē sal.

Als die Schout sijn infor-matie precedent genomen heeft/
 sal/indien die infor-matie souffisant dunckt/ procederen tot
 apprehensie van misdadigen/ ende hem verseeckeren van
 sijne persoon indien hy can.

Ende indien die Schout den delinquant niet becomen en
 conde/sal hy 't goet vanden selven delinquant doen arreste-
 ren ende besetten/ten ware hy cautie souffisant wiste te stellē
 om 't gewijsde te voldoen/ vooz soo veel alst aengaet die pe-
 cuniele boeten.

Dit gedaen sijnde sal den Schout den delinquant of mis-
 dadigen metter clocke doen roepen om hem in persone te co-
 men verantwoozden op 't geen dat die Schout hem op-leg-
 gen oft aenseggē wil/die gehoozt sal worden indien hy com-
 pareert/ ende sal die questie van sijn apprehensie/ ofte die
 Schout sijnder verseeckert sal sijn/dan niet/terstondt by die
 vanden Gerechte ghetermineert worden/ende sullen vooz
 procederē van Recht-dage tot Recht-dage/totter diffinitijf toe.

Ende

507
25

Ende indien hy niet en come noch en verschijnt alsoo ge-
roepen sijnde / sal noch twee reysen metter clocke als voert
geroepen worden van veertien daghen tot veertien daghen/
ende indien hy als dan noch niet en come / sal die Schoude
toegelaten worden sijn intendit over te leggen ende te verifi-
eren/ende sal die delinquant ofte misdadige vier-mael geroe-
pen worden / omme 't selve te sien doen ende Sententie te
hoozen/die vanden Gerechte ontfangen hebbende 't intendit
vanden Schout/ende die verificacien van dien/sullen na ge-
legentheit vander sake ende misdaet den misdadigen corri-
geren/ ofte oock quijt ende los wijzen/hem niet-te-min con-
demneren inde costē als sy hem quijt wijzen/wel-verstaende/
dat sy den delinquant eñ diffaillant niet hoger en sullen con-
demnerē dan tot bannissement wter Stadt van Amer sfoort
ende die Vyphert van dien sekere Jaren oft eeuwigen dagen/
nae gelegentheit vander saecken.

Defaulten in Civile saecken.

Item als pemandt te recht geroepen is/ende hy sijn recht-
dach waer neemt/indien die aen-clager niet en compareerde/
of den geciteerden niet en epschede/ende die gedaechde bewes-
se dat den dach diende/ sal die selfde ghedaechde gheabsol-
veert worden vander instantie / ende niet ghehouden wesen
weder te recht te comen/ ten waer hy van nieuwes gerechte-
licken geroepen ware/ende sal d'Erffcher inde costen gecon-
demneert worden. Ende indien hy niet en dede blijcken dat
den dach diende / sal mogen laten aen-tenckenē dat hy ghe-
compareert is geweest/ende versoeken van 't Gerechte cita-
tie/om den aen clager te doen verdachvaerdē/om hem te sien
absolveren vander instantie / welke citatie sal hebben die
clausule van intimatie/ ten sy hy come/dan niet/ 't Gherecht
hem absolveren sal vander instantie.

¶

Item

Item indien die gedaechde niet en compareerde ten daege als hy verdaecht is/ sal die epscher hem mogen beschuldigen van sijn default: te weten dat hy niet gecomen en is/ ende sal wederom verdachvaert worden ende die costen te betalen/ en te betalen tot onsen p^roufijte. j. stupver. **I**ndien hy andermael geroepen sijnde niet en compareerde/ sal als vozen default jegens hem gegeven worden ende betalen tot behoef als vozen twee stupvers. **E**nde derdemael geroepen worden/ en indien hy oock also niet en verschijnt/ sal derdemael jegens hem default gegeven worden/ ende vooz 't p^roufijte van dien sal die aen-clager toe-gelaten worden sijnen epsch schziftelickē over te leggen ende die te bewysen/ ende sal die default betalen tot onsen behoef. iij. stupvers ende voozts recht te sien doen/ ende sal die ghedaechde om 't selfde te sien doen vierdemael verdachvaert worden/ wel-verstaende nochtans/ indien hy den anderdemael oft derdemael verdachvaert sijnde compareert/ sal in rechte ontfangē worden/ mits betalende alle voozgaende costen vanden defaulten ende boeten voozsz/ ten waere dat hy t'elcke reyse nootlicken onschult hadde/ daer van hy den Gerechte genoegsaem sal doen blijcken.

Van defaulten in materie van schif- tinghe ende scheidninghe.

Item soo wie een ander roept om te hebben schiftinghe of scheidninghe vanden gemenen boedel/ sal den genen/ daer jegens hy sulcke scheidninghe versouckt/ latē roepē ende citeren vooz Schoude ende Schepenen/ ende indien hy niet en quame derde werf geciteert sijnde/ sal vierdemael geciteert ende geroepen worden/ omme te sien byden Schout ende Gerechte geprocedeert te worden/ tot die versochte schiftinge en scheidninge/ die welck Schout ende Schepenen den geciteerde niet come

563
27

comparerende/sullen van onsen 't wegen metten effscheer al-
sulcke schiftinge ende schepdinge doen alst behoort.

In saecken aengaende vercopinge van goederen by ere-
cutie / indien die gecondemneerde / wiens goederen men by
executie vercopen wil/daer jegens met recht pet wilde seggē/
sal hem byden Gerechte eenen bequamen dach gegunt wor-
den omme sijnen redenen te verclaren / omme den winder
daer op gehoozt by die vanden Gerechte daer op gheordone-
neert te worden nae behozen/ende indien die gecondemneer-
de tē betepckenden dage niet en quame/sal hy vervallen we-
sen van sijn redenen van oppositie ende weren / ende sal die
vercopinge voorzganck hebben/maer indien die winder niet
en quame ten selven dage/ maer alleenlicken die gecondem-
neerde/ sal die selve winder betalen die costen van dien dage/
sonder te vervallen van sijn executie / dan in dien hy van
nieuwes executie doen wil/ sal gehouden wesen den gecon-
demneerde van nieuwes daer toe te roepen.

Vanden genen die hem vermeten actie
jegens yemandt te hebben.

Indien yemant hem vermeet eenich recht of actie jegens
yemant te hebben/ende 'rselve met recht niet en vervolgende/
sal die geen jegens wien sulck recht gepretendeert wort/ met
recht mogen bedwingen sijn actie te intenderen/ende sal als
dan 't Gerecht hem een behoorzlike termijn pzefigeren ende
stellen om sijn actie te institueren/binnen den welcken hy
sulcken rechte institueren sal/ of by ghebrecke van dien/den
ghepzefigeerden tijdt overstrecken sijnde / sal van sijn Rechte
verstecken wesen.

Van default in materie van ontwaringe.

27
Item indien questie van ruppinghe oft ontwaringe van Erven ofte Hupsen viele/ende die gedaechde niet en compareerde geciteert sijnde/sal terstont gecondemneert worden sijn handen te trecken vanden Lande oft Erve/est vanden Hupsen ruppinghe te doen/ indien hy oock achterstellighe pachten schuldich ware/sal om betalinge van dien twee-mael geroepen worden/ende indien hy alsoan niet en comt/ sal die aenclager toe-gelaten worden sijn meeninghe ende eysch over te leggen/ende bewissen als hier boven verclaert is.

Vanden default na litis-contestatie.

Item indien dat na partpen dingplichtich metten anderen geworden/ende eysch ende antwoort over-gegeven sijn/eenich van hem upt-bleef/sal 't Recht mogen vooze vare nae 't gene dat vooz hem inne gebzocht sal wesen/ nae sy bevin-den sullen te hozen.

Van te Recht te comen.

Item die gene die verdachvaert is/ sal selver of by sijnen gemachtigen verschijnen vooz recht/ als hy by den Secretaris op-geroepen werdt/ende sal die aen-clager oft sijnen vol-machtige vragen/ of die ghedaechde of pemandt van zijnen wegen daer is/ ende indien hy dan daer is/ sal die Eyscher sijn aenspraeck by monde ofte geschzifte doen/ ende indie hy aen die aenspraeck lijdt in 't geheel of deel/ sal hy gecondemneert worden die aen-spraecke te voldoen/achter-volghende sijn belijdinge/binnen xiiij. dagen/ten ware hem by den Gerichte om redelicke saecken langer termijn gegunt ware/ende dat selve te repckenen op die Rolle/ ende indien hy binnen den pzefigeerden tijdt niet en valdede/ sal die schuldt by executie van sijn goedt upt-ghehaelt worden/ ende in gevalle hy
daer

29
565

Daer niet aen kende noch en lijdt / van rechtelicken Verant-
woordt / sullen partpen toe-gelaten werden ten beyden zijde /
te weten elckx in 't sijne sijn vermeten te bewijsen. Waer 't
doock dat die gedaechde ghehoort hebbende des aen-claghers
epsch / hem begeerde te beraden / sal hem by den Gherechte
daer toe den tijdt van viij. dagen gegoft werden / ofte langer
tijdt / na gelegentheyt vander saecken.

Van eedt te doene.

Item en sal voozt-aen niemandt toe-gelaten worden om
by sijn eedt pet te houden / daer af dat Gerecht by tuppē ofte
ander sints sal mogen blijsken. Indien doock die aen-clager
ofte verweerder sijnen epsch met eenen ghenoechsamen ende
oprechten getunghe wiste te bewijsen / ende die wederpartpe
ter contrarie niet en dede blijsken / sal hy toe-gelaten worden
sijnen getunge met sijnen eedt te stercken / nae dispositie van
geschreven rechten.

Wanneer pemandt den anderen die saecke op sijn eede
stelt / sal schuldich wesen te sweeren / oft den eedt te refereren /
oft indien hy geen van beyden doen en wil / sal ghecondem-
neert worden die schuldte te betalen / behoudelick ende wel-
verstaende / dat die Epsscher eerst ende vooz al gehouden sal
sijn / des van den Verweerder versocht sijnde / den eedt van
niet te calumnieren te doen / te weten dat hy anders niet en
geloofst noch en weet / hy heeft een rechtvaerdige saecke.

Item so wanneer pemandt van partpen by den Gerechte
of sijn wederpartpe den eedt gedefereert wort / sal hy mogen
begeeren ende nemen den tijdt van acht dagen om hem te be-
raden / oft in wat forme ende maniere hy den eedt sal willen
doen / ende indien hy sonder merckelicke oozsaecke ten daghe

566
30
dienende niet en compareerde/ sal die schuldt gehouden worz
den vooz bekent / ende by Schepenen Donnisse ghecondemz
neert worden.

Van dingtalen over te leggen.

Item als partpen bevolen werdt heuren dingtalen by ge
schzifte over te leggen/ sal die Epffcher sijnen epsch by artis
culen in't gheschzifte in 't Gerecht op die Kolle binnen acht
dagen over-leveren/ indien die Schout dan recht houdt/ ofte
opten naesten recht-dach/ welke epsch de gedaechde ontfan
ghen sal int handen vanden Secretaris / daer by weder op
schziftelicke antwoozden sal binnen gelijke acht dagen daer
na/ ende d'Epffcher die naeste acht dagen daer op repliceren/
ende voozrs die naeste-volgende acht dagen te dupliceren/ eff
e'elcke termijne die schziftueren te wisselen/ als vanden epsch
ghesep is/ sonder meer te schzrijven / ten ware dat sy mercke
licke redenen hadden ter contrarie/ dat staen sal tot kennin
ge vanden Gerechte.

Als daer feyten sijn productie te doen.

Item indien die saecke volschzeven sijnde/ bevonden wort
in feyten ende bewijs gelegen te sijn / sal 't Gerecht partpen
toe-laten/ om heuren vermeren ende meyninghe te bewijsen
binnen xiiii. daghen/ ten ware 't Gerecht bevonde hem van
langer tijdt van node te sijn/ om welke bewijs van ghetupz
gen te hozen ende te ontfangen / sal die Schout een vanden
Schepenen metten Secretaris mogen committeren/ welke
commissie die Secretaris gehouden sal wesen op die Kolle te
tepenkenen.

Van materien van rechten.

Indien

567
31

Indien oock die saecke in rechte ghelegen is / ende datter geen septon en sijn te bewijsen totter saecke dienende / sullen alle heuren beschept voegen by heuren schziftueren.

Van bewijs by den dingtalen over te legghen.

Item als partpen geordonneere is by den Gherechte haer dingtalen by geschzifte over te leggen/sullen sy heurē schziftueren over-leggen/ende voegen alle al-sulcke brieven ende munimenten oft coppe autentijck van dien/ daer-mede sy heur vermeten in die selve schziftueren gsalligeert/nemen te verifiersen ende te bewijsen.

Van certificatien.

Sullen oock geen certificatien in 't Gerecht ontfanghen worden om daer recht na te doene / ten waer saecke dat die tynghen daer inne genoemt / weder-omme van nieuwes by Commissaris vanden Gerecht gehoozt ware/ op al-sulcken articulen vanden schziftueren/als den Commissaris by partpen overlept sullen worden/ daer op nochtans die weder-partpē by Commissaris verdachvaert sijnde/sijn interrogatozien den selven Commissaris over te geven / ende die ghetuygen te sien sweren/indien 't hem goet dunckt.

Van te renuntieren van productie.

Item als partpen heuren getuygen belept hebben/ est den tijdt hem by den Gerecht geprefigeert/overstreecken is/sullen alsdan renuntieren van wijsder productie ofte meer tynghen te beleggen / ende publicatie der tynghenisse te begeeren/ 't welck hem 't Gerecht gunnen sal/ende daer na sal partpen

jegens die tungen ende heuren tungenisse te mogt seggen dat hem goet duncken sal/ ende daer na binnen acht dagen haer tughen ende haer depositie beschermen ende salveren/ ende voozts inde saecke concluderē/ en recht ende justitie begeren.

Van mondelinge dingtalen op die rolle te teyckenen.

Item in saecken van cleppen impoztatie/ daer die Schepenen partpen niet en ordonneren van schyftuerē te dienen/ sal die Secretaris die mondelinge dingtalen int cozte op die rolle aen-teyckenen/ ende daer doock 't vonnisse appoint of blucht oordel daer op te gheven by voeghen/ daer van die Secretaris hebben sal j. stupver.

Van partyen te condemneren ofr absolveren.

Item Schepenen sullen vooztaen haer Sententie pronuntieren by condemnatie ofr absolutie/ ende sal die Secretaris daer achter aen setten die date van dien/ sonder dat sy rechte of onrechte aen-spraecke/ in-lepdinghe of wt-lepdinghe ofr dier-gelijcke woorden meer byspcken sullen.

Van costen te betalen.

Item in alle rechtvozderinge die vooz Schout ende Schepenen ghehouden sullen worden/ soo wie van partpen inden onrechten vallet/ sal alle die oncosten betalen vander wederpartpen/ ten ware upt merckelicke redenen by Vonnisse van Schepenen die costen gecompenseert waren.

Op geen copyen te wijfen.

Item

569
33
Item en sullen Schepenen niet wijsen dan op originale
brieven oft coppē/ geauctentieert by Secretaris partpen daer
over geroepen.

Van appelleren.

Item van alle Donnissen/ gewesen by Schout ende Sche-
penen van Amerfoort/ sullen partpen die hem laten duncken
beswaert te sijne/ daer van binnen tien dagen mogen appel-
leren aenden Hove Provinciael/ ende haer appel aldaer ver-
heffen binnen een Maendt / ende binnen een Maendt daer
na introduceren ende vervolgen/ op die gewoontlicke boete/
of by gebreck van die/ sal 't beroep by hem gedaen desert ende
sonder cracht wesen/ ende dat gewesen Donnisse ter executie
gelecht/ ende die boete tot onsen behoef geexecuteert worden
sonder eenige simulatie.

Van pandinge ende executie.

Item dat van nu voortan niemant geexecuteert oft ge-
pant sal wordē/ ten sp by by voortgaende Donnisse oft plechte
gecondemneert sp/ ende sal die selve executie eerst geschieden
aende tilbaer have vande gecondemneerde/ ende indien daer
geen tilbaer have en ware/ of dat daer niet ghenoch en ware/
salmen voortz executeren aen die p. gelicke onroerende goe-
deren/ ende ander vozdelicke goederen / indien daer eenighe
sijn/ indien niet of niet ghenoch / voortz executeren aen die
vzuchten vanden Chijns- goederen/ Leen- goederen/ ende al-
le vozdelicke goederen by vercopinghe ; Behoudelick altijd
den over Heer sijn recht/ of by gebreke van al 't geen voortz
is/ sal die gecondemneerde geappzehendeert worden/ indien 't
die winre begeert/ ende gevanckelicke gehouden worden tot
sijnen coste.

e

Item

Item als pемant in eenige personele actie gecondemneert is/ sal des Schouten dienaer na behoorzlike sommatie die ha-
velicke goederen by hem aen-gerast/ in presentie van Schout
ende eenige vanden Gerechte by goede inventaris stellen in
verseeckerder handt/ ende al-daer houden ses daghen/ en als-
dan/ indien daer binnen middelretydt geen betalinge en ghe-
schiede/ sal hy sulcke goederen openbaertlicken vercopen aen
gerede penningen/ daer mede al vozen betalen den wintre sijn
toe-gewesen penningen/ ende daer na af-trekken sijn behoor-
lijke sallaris metten oncosten van die vercopinghe / en dat
overschot den gecondemneerden weder geven.

Die Schout wanneer hy pandt/ sal hebben vooz sijn sallaris
s. stupver/ ende wanneer hy leveringhe doet / sal hebben
viij. stupvers.

Item so wanneer pemandt gecondemneert wort sijn we-
derpartye te betalen/ daer eenige boeten of penen op staen/ sal
die Schout sijn boeten oft penen niet mogen executeren/ ten
sy partye eerst ende vooz al voldaan is.

Item indien pemandt aen-gesproken wort met Schepes-
nen brieven/ in-houdende condemnatie/ oft met eenige plech-
ten niet verjaert sijnde/ sullen by provisie ende op cautie ghe-
executeert worden/ ten waer dat die ghecondemneerde in drie
dagen conde doceren van betalinghe/ oft van eenighe ander
rechtelicke weert ende peremtooz middel ter contrarie / daer-
om hy niet gehouden en soude sijn sulcx te doene.

Item als pemandt hem met recht opposeert ieghens pan-
dinge ende executie/ sal gehoozt worden in sijn allegatie/ ende
men sal die redenen van sijn oppositie sommeerlick ende in't
cozt verstaen/ ende sal nochtans die begonste executie heuren
voozte

571
35

voortganc hebben/ten ware dat upt merckelicke redenē die
selve by den Gerechte op-gehouden/ende gesurcheert worden.

Item of nemandt t'onrecht gexecuteert worde / oft boven
die somme dā hy schuldich is/sal die gene tot wiens versoec-
ke al-sulcke executie gedaen wordt/ ghecondemneert worden
partye geinteresseert te betalen alle costen/schaden ende inte-
resten hy ter cause van dien geleden heeft / ende daer toe den
selven geinteresseerden betalen twee Carolus guldens/ ende
daer-en boven tot onsen profijte een Carolus gulden / wel-
verstaende dat d'executie evenwel voortgaē sal totter som-
me ongeexecuteert sijnde in't Donnisse ofte plecht begrepen.

Item indien nemandt metter daet executie belette / te we-
ten den Schout/ Schepenen oft Dienaers buyten den huyse
te sluyten/ ofte daer upt te keeren/of de pande witter handt te
nemen/oft die gene panden genomen woude hebben/die sou-
de verbeuren tien Carolus guldens tot onsen behoef/ ende
so wie dat eenich vanden Schout/ Schepenen oft heuren
Dienaers witten huyse stieten oft schoven/ die soude verbeu-
ren twintich Carolus guldens tot onsen behoef/ ende so wie
dat met stocken/steenē oft wapenen sloeghe of staecke / dat
soudemen rechren metten sweerde aen sijn lijf.

Item als nemandt by Sententie ende Donnisse van Sche-
penen ghecondemneert is/ende van 't selve Donnisse niet ge-
appelleert en ware / salmen nae die thien daghen hem doen
sommenen oft vermanen/ dat hy binnen xiiij. dagen 't Don-
nisse voldoe/ ende indien hy des niet en dede / sal hy als dan
gheexecuteert worden aen sijn goederen in manieren als bo-
ven gheseyt is.

In saecken van wt-heemschen ende Borgeren jegens wt-heemschen.

Wanneer een wt-heemsche eenen Borger vooz recht aen-
spreecken wil/ sal hy den borgher vooz recht doen bieden ten
naesten recht-dach/ ende die wete aen sijn per soon doen doen/
ofte tot sijnen huise oft woon-stadt/ welke dach die Burger
gehouden werdt waer te nemen/ ende op die staende voec op
te aen-spraeck vanden wt-heemschen t'antwoozden/ of by ge-
breecken van dien sal die wt-heemsche toe-ghelaten worden
sijn vermeten te bewijsen/ om dat gedaen sijnde/ hem alsdan
by Schepenen recht gedaen te worden nae behozen/ ende in-
dien die wt-heemsche winre der saecke is/ sal die Sententie
tot sijnen vozdel gegeven sonder eenich vertreck geexecuteert
worden/ eerst op de havelicke goederen vanden ghecondem-
neerden Burgher/ ende indien daer geen havelicke goederen
en waren of niet genoeg en waren/ op sijn ander goederen/
sonder die vercopinge van dien te vertrecken oft wt te steile/
oft eenige kerck-geboden te doen/ dan sullen die ten naesten
Recht-dage openbaerlicken geroepen ende vercoft/ den mee-
sten daer vooz biedende/ ende laetste verhogher/ den welcken
coper/ daer af behoozlicken brieven by die vanden Gerechte
gegeven sullen worden/ indien hy sulcx aen hem versouckt/
mits op-leggende die penningen vanden coop/ van den wel-
ken die winre der saecken betaelt sal worden/ ende die costen
vander executie af-getogen sijnde/ sal 't overschot den gecon-
demneerde gegeven worden.

Van onrechte executie.

Indien nemandt met onrecht een anders goet by executie
oft andersins doet vercopen/ ende dat gerechtelicken weder-
staen wozt/ sal die vercoper verbeuten tot onsen pzouffijte
ses

573
37

ses Carolus guldens/ende indien pemant te onrechte execu-
tie belet/die sal gecondemneert worden inde costen/ schaden/
ende interesten den vercooper te betalen.

Van borch te stellen die goet by executie coopt.

Item pemandt die eenich goet coopt dat by executie ver-
cocht wordt/sal die selve terstont wischept doen ende borzge
stellen/om te betalen op sulcken termijn als in't vercopen be-
voorzaert sal sijn/ by consent vandē Creditours/ende indien
by sulcx niet en dede/so salme dā 't vercochte goet weder ver-
copen tot sijn perikele ende costen.

Van executie op Sententie.

So wanneer eenich goet by executie/ oft andersins by die
vanden Gerechte vercocht werdt/ sal die Schout vooz sijn
salaris daer af hebben t'elcke reyse vier stup. die twee Sche-
penen elcx twee stupvers/ ende die Secretaris/ die van als
pertinent register houden sal/ oock twee stupvers.

Van goet om reet geldt te vercopen.

So wie vooz recht verwilkeurt ende consenteert/dat by ge-
bzeck van betalinge sijn goet om reet geldt vercocht sal mo-
gen werden/diens goet salmen by ghebreck der selver beta-
linge met een Sonnendaechs gebodt inder Kercken roepen/
ende des Hanendaechs daer na om gereet geldt te vercopen/
sonder meer geboden daer omme te doene.

Van consignatie van penningen.

Soo wanneer eenighe penningen deur Ordonnantie van die vanden Gherechte/ oft andersins by eenich van partpen onder 't Gerecht gebzocht worden/ sullē alsulcke penningen geleverd worden in handen van een van den Schepenen/ die 't Gerecht daer toe ordonneren sal/ omme by hem bewaert te worden tot behoef vanden ghenen die int wt-eynde van de saecken bevonden sullen worden daer toe gerechticht te wesen. Ende en sal die voorsz Schepen alsulcke penninghen niemant moghen over gheven / sonder Ordonnantie van Schout ende Schepenen/ op pene van daer vozen inne te staen / ende sal hebben van sijn bewaeruisse den hondertste penningh / ende die Secretaris sal in sijn register stellen die penningen in specie/ die den Schepen onder gegeven sullen worden / daer van by gheloonc sal worden tot taxatie van Schout/ Burgermeesteren ende Schepenen.

Van præferentie tusschen veel Creditours.

So wanneer goet by executie vercocht is / ende daer veel Creditours sijn/ sullen die penningē vande vercochte goederen comende onder een vanden Schepenen / daer toe byden Gherechte geordonneert/ gebzocht worden/ omme by hem die te bewaren/ ter tijdt toe/ dat op die præferentie geordonneert sal sijn. Ende ten eynde dat niemant vanden Credituren hier inne vercozt en sy/ sullen alle die credituren die dize sonnendaechs gheboden aen een comende/ openbaerlicken in die Parochie Kerck gheroepē worden/ omme op eenen seeckeren betaemelicken recht- dage vooz 't Gerecht te comen / ende van heuren recht te tonen/ 't sy van præferentie oft concurrentie/ dat is te weten/ 't sy dat sy willen seggen vooz die andere Creditours betaelt te worden te behozen/ oft dat sy gheleijckelicken allegader na advenant van heuren schulde vanden

39
595

den voozsz penningen betaelt behoozen te werden. Ende die materie van pzeferentie getermineert sijnde/sal die Schepen onder wien die penningen leggen/ eenen pegelicken vanden Crediteuren leveren/achter-volgende 't bonnisse by Schepe-
nen daer op gewesen. Ende dit al op cautie/die click een vanden voozsz Crediteuren sal stellen van te restitueren /van 't geen hy ontfangen sal hebben. Indiē pemant binne 's Jaers ende ses weecken nae date van 't voozsz bonnisse quame/ die van beter recht dede blijkē/ ofte met hem deelē na advenans als boven/in dien hy van gelijke recht conde bewysen/ ende en sal die Schepen/onder wien die penningen rusten/ die selve onder die Crediteurs niet anders mogē denken/ dan vooz geseyt is / op pene dat hy gehouden sal sijn die Crediteuren daer voozen te responderen ter somme vanden penningen toe/by hem anders dan voozsz staet gedeplē.

Schepenen recht.

Van Cloosteren geen eygen te moghen copen.

Item geen Geestelicke geozde Personen/Collegien/Gast-
hupseren/Kercken/Clupsen/Capellē/ oft eenighe geestelicke vergaderinge/hoe die sijn mogen/by hen oft eenige anderen vooz hen tot heuren pzoftē/en sullen moghen copen oft ver-
crpgen eenige erve/ eygen oft eenigerhande immobil goederen/ op pene dat al-sulcke contract oft coop van ontweerden sal wesen/ende dat die vercooper daer-en-boven arbitralicken geozrigeert sal worden. En waer 't doock saecke dat die selve religiose plaetsen eenige onroerende goet gegebē of by testa-
mente gemaecte wozyt/sullen 't selve mogen ontfangen/dan sullen gehouden wesen binnen 's Jaers 't selve wt hare han-
den te stellen ende alieneren in weerlicker handt/op't verbeu-
ren/indien sy sulcx niet en deden / vanden selven goeden tot onsen pzoftē/ ende die sulcx aen-bzocht ende te kennen gaf/

E 4

sal

40
57 6
sal van 't selve goede ghenieten den thiensten penninck;

Gheen Erven te mogen ontfangen.

Item en sullen geen Gheestelicke georde personē/ noch geen Gheestelicke plaetsen eenige Erven mogen ontfangen by successie/ ten ware by testamentē oft ghemaecten / dan als dat int voozgaende artijckel verclaert is. Waert oock dat eenich persoon/ Man of Wijf hem met sijn goet in een Clooster begave / sullen die naeste vrienden ende maeghen 't selve goet mogen lossen/ ende wederom in copē binnen jaer ende dach: den penninck achtriene/ ende indien sy sulcx niet en deden/ sal 't selve Clooster 't voozsz goet binnē 't arrest 't volgende jaer weerloos werden als voozsz is.

Van transporten.

So wie eenich Landt/ huyse/ Erf/ oft eenige onroerlicke goederen binnen der Stadt ofte Stadts vyzhepdt gelegen/ sal willen transporteren/ oft oock met eenige renten of penningen belasten/ sal sulcx gehouden wesen te doen vooz Schout of sijn substituyt/ ende die vanden Gerechte van Amersfoort/ of ten minsten vooz twee Schepenen in jegenwoordicheit vanden Secretaris/ ende sal 't selve mogen doen by hen selvē/ of by sijn gemachtichde/ specialic daer toe onder eenich autentijck regel gedeputeert.

Van overdrachten van Tijns-goederen gehouden van Godis-huyseren.

Item Tijns-goederen die gehouden worden van eenighe Godis-huyseren oft van die Stadt/ die sullē over gaen vooz Schout en Schepenen sonder prejudicie vande Tijns-heere/ als

42
als dat sijnen Tijns aengaet/wt-genomen onse Tijns-goc-
deren/die over gaen sullen vooz onse Landt Kentmeester.

Wanneer pemandt sijn goedt vooz Schoudt ende Schepen-
nen overdzaecht sonder sijn engendoms brieven aldaer te to-
nen/so sal des niet jegen-staende die overdzaecht by die van-
den Gerechte gepasseert ende besegelt worden/ des sal in die
Schepenen bries gestelt worden dese clausule : behouden een
pegelijcken sijns rechts.

Van fallaris om over tran- sporten te staen.

Item die Schoudt sal hebben van een overgift drie stu-
vers/indien daer maer een over-gever en is/ende indien twee
of meer is/ die samentlicken heur ghemeen recht overgeven
willen/soo sal hy hebben dubbelt geldt/te weten ses stuyvers/
ende die Schepenen sullen hebbē van een overgifte elc drie
groot/ende indien daer meer over-gevers sijn / sal elc van
twee Schepenen daer van hebben dubbelt / ende omme ders
selven bries te beseghelen/ 't sp oster veel over-ghevers sijt
dan niet/sal die Schout hebben vooz sijn Segel twee Caro-
lus guldens twee stuyvers/est die Schepenen elc drie groot/
ten ware datter meer over-ghevers waren/ dan salt dubbelt
wesen als vooz is.

Die Secretaris register te houden.

Item die Secretaris sal gehouden wesen register te hou-
den van allen over-giften/die vooz Schout ende Schepenen
gheshien/ daer vooz hy hebben sal van elcke over-gifte drie
groot/ten waere datter meer over-gevers waren/ dan sal hy
hebben dubbelt geldt.

Van certificatien.

Item van alle certificatien die voor Schoudt ende Schepenen ghepasseert worden/ sal die Schoudt van 't overstaen hebben twee stuyvers/ ende die Schepenen elcx een stuyver/ die Secretaris insgelijcx een stuyver.

Van plechten ende renten aen te brengen binnen een maendt.

Ende ten eynde dat niemant die eenige transport sal willen ontfangen/ oft eenige renten witen voorsz onroerlijke goederen copen/ salmen nu binnen Amerffoozdt metter clocke af-luyden ende vercondigen/ indiē niemant eenige plechten/ renten/ oft eenige penningen staende hadde op eenige onroerende goederen binnen Amerffoozt of die vryheyt ghelegen/ binnen een maent naest-comende gehouden sal wese by den Secretaris in 't register laten aentepckenen/ of by gebreecke van dien/ en sullen alsulcke plechten in materie van presentie den genen die jonger plechten hebbē niet prejudiceren/ daer af die Secretaris van 't aentepckenen sal hebben van elcx een halve stuyver/ ende sal die selve Secretaris des van pemant versocht sijnde/ gehouden wesen te deursien ende te visiteren alle sijn registeren/ ende partpe sekerlickē onderichten/ of alsulcke goet alst belast int register aengetepckent is of niet/ daer af dat hy hebben sal voor sijn moepte ende arbeyt van te deursien 't register van elcke jare/ daer hy soeckt/ een halve stuyver.

Goet te belasten met lof-renten.

Item soo wie sijn hupsen/ Erben/ oft goet sal willen belasten met eenighe lof-renten/ sal dat comen belisen ende verple

43
579

plegen vooꝛ Schoudt ende Schepenen als vooꝛs is/sonder den ergen ober te geben/ende wederom in Erf-pacht te ontfangen op alsulcke los-renten als daer wt vercocht sijn/ niet segenstaende/datmen van outs sulcx plach te doene.

Van yemandt te beletten sijn goedt over te gheven.

Soo wanneer yemandt belet woꝛt sijn goet ober te geben of te transpoꝛteren / sal 't transpoꝛt op staen ter tijdt ende wylen toe Schepenen kennisse ghenomen hebben / wie van hem beyden recht of onrecht heeft/ende den genen die in onrechte bevonden woꝛdt/sal tot behoef van sijn partije gecondeemneert woꝛden in alle costen/ schaden/ende interesten.

Van renten op Huyfen.

Datmen van nu vooꝛt-aen binnen Amerffooꝛt geen Hupsinge/ Erven/ofte Hofsteden beswaren noch belasten en sal mogen met eenige jaerlicke onlosber Tijnsen of Erf-renten/maer die sijn Huyfen ofte Erven binnē Amerffooꝛt sal wilen belasten/sal 't selve mogen doe/ mits die hypotequen/ die penninck xx. ende niet hooger/of die penninck xvj.ende niet daer onder/ welcke renten die vercoopers ofte heuren Erfgenamen alrijdt tot heuren geliefte sullen mogen lossen/mits betalende die verlopen ende verschenen renten ende Pachten met die hooft-somme.

Van Stadts schulden.

Dat alle brieuē hypoteque houdende/sullē vooꝛ d' Stadts schulden gaen/indie die ouder sijn van date dan der Stadt schult.

Te mogen disponeren by Testamente.

Item soo wie van zynen goederen sal willen disponeren by Testamente/codicille of wterste wille/soo wel vā mobile als immobile goederen binnen Amerffoozt oft die vyzpheyde gelegen/sal sulcx mogen doen vooz Schout/twee Schepenen en Secretaris/oste vooz Notaris geapprobeert byden Furst van den Lande/ oft by den Hobe provinciael van Utrecht/ ende drie getuygen/Wans personen/ ten minsten xviiij. jaren out sijnde/welcke Notaris ende tuyen in presentie vanden Testateur 't selve instrument sullen onderschryven. Indien oock die Testateur sijn Testamente by monde maect/sonder te begeren eenige schryft daer of gemaect te werden/ sal die Notaris ghehouden sijn binnen drie daghen al-sulcke Testament oft wterste wille by geschryfte te stellen/ ende een openbaer instrument daer af te maecten ende t'onderschryven/ ende 't selve by drie tuyen/ die aldaer present gheweest sijn/mede doen ondertrepkenen.

Van hylicken, hylix-voor-waerden, lijfiochten,&c.

Van Kinderen die hem selven hylicken.

Item een Weduwe/Tonckvrou/oft Jongelinck/die hem selven vooz xxv. jaren hylickt buyten sijn Vader oft vaderlike ouders/den selven sullen die Vader oft Moeder niet ghehouden sijn eenighe goeden tot vorderinge vanden huwelick te geven/noch by Testamente ofte wterste wille/ghhouden wesen pet achter te laten.

Van Man ende Wijf.

Item die goederen van Man ende Wijf ghelegghen inden Lande

Landen van **D**recht en sullen niet gemeen wesen/ten sp dat
eerst haer geboden inder Kercke gehad / ende malcanderen
vooz de Kercke **S**hetrouwet ende inne-gelept hebben by con-
sent van vzienden ende magen/aen bepden spden/ ende daer
nae tot eenre tafel geweest/ ende malcanderen beslapen heb-
ben/ende dat gedaen sijnde / soo sal heurer bepder goet eerst
gemeen sijn/ende sullen gelijk deplen na 't schepden vanden
bedde oft huwelijcke.

Man ende **W**ijf hebbende gheboorte by malcanderen of
niet/en sullen geen **H**upsingen/**H**of-steden/**E**rven/of **R**enten
mogen overgeven/weerloos werden/noch beswaren in eeni-
ger manieren/ten sp 't samender-hant/ of by gemek consent.

Item alle schulden die **M**an of **W**ijf t'samen oft elcx by
sonder/vooz/oft staende houwelick/ ghemaect hadden ende
schuldich waren/salmen met recht aen haer bepder goederen
moghen verhalen.

Item dat staende huwelick geen **W**ijf bytē consent van
haer **M**an eenige schulden sal mogen maecten/ sp en waer
een openbaer coop-wijf / in welke ghevalle sp schulden sal
mogen maecten/ende heur ghemeen goederen verbinden in
saecten heur comanschap aen gaende.

Item alle **L**een-goederen/**T**hijns-goederen/**E**rf-pachten
oft anderen heerlicke ende vozderlicke goederen / die eenich
Man of **W**ijf ontfanghen heeft/of hem aengheerft sijn van
heuren ouders/ sullen succederen op die sijde daer sp van ge-
comen sijn.

Van Lijftochten.

Item dat **M**an noch **W**ijf malcanderen geen goet geven noch maect en sullen staende huwelic/dan lijftochte alleen/welcke lijftocht sijn malcanderē sullen mogen maectē sonder daer by te prejudiceren die kinderen vanden vooz-bedde / in welke geballe sijn hem regularē sullen na beschreven rechten.

Van goet in lijftochten te besitten.

Soo wie eenich goet in lijftochte besit / sal 't selve ghebzupcken als men sulck goet gewoonliken is ende behoort te gebzupcken/ende 't selve in rake ende dake houden/ ende indien hy sulcx niet en dede/sal hy dē engenaer van synen schaden ende interesten ter cause van diē geleden tot karatie van die vanden Gerechte op-leggen ende betalen/ sonder dat hy van synen lijftochte vervallen sal.

Van Boedel-recht.

Item **M**an of **W**ijf die boedel-harder gebleven is/sal den Erfgenenamen / daer hy schuldich is jegens te deplen / rechte bewysinge doen van allen goederen/die de Persoon/die daer doot gebleven is/int laetste van synen leven beseten hadde/het sijn dat die goederen sijn inden Sterf-Huyse of daer byuten/binnen der Stadt of die vyzhepdt/ en indien eenich goet by den Gerechte indē Sterf-Huyse bevonden wert/also verre als die Erfgenenamen begeren / so sal dat Gerechte des goets seecker wesen / dattet den Erfgenenamen niet ontvoert en werde/ende men hem daer aen rechten mach alst recht wist.

Van Boedel-cedullen.

Item als pemandt Boedel-cedulle overleveren sal/dat sal hy doen tot sulcken dage als hem by den Recht gestelt wordt/ende

47
583

ende als die Boedel-cedulle overgelevert sal wesen den Erfgenamen/soo sullen die selve Erfgenamen heur beraet daer op hebben. xiiij. dagen lanck/ende indien dan Recht-dach is/ oft ten naesten openen Recht-dage daer nae / soo sullen die Erfgenamen die selve Boedel-cedullen int heel ofte deel moghen weder sprecken/ende heur gebreucken / die sp daer op weten / int schrift dien dach de Boedel-harder overleveren/ daer die Boedel-harder dan oock sijn beraet op hebben sal totten naesten Recht-dage over xiiij. dagen daer na/waer op sp dan dingplechtich sullen worden/ende die Schepenen sulken recht wesen.

Item soo wanneer die Boedel-cedulle geclaert is/te weten by middelen oft wysinge der Schepenen / oft by toe-latinge der partjen/dat sp niet gewaecht en wert/so sal die Boedel-harder daer dan mede volstaen/behoudelijcken dat die Boedel-harder sijn eede daer dan op doen sal als recht is/ sonder bedroch/indie den selven Boedel binnen 's Jaers en daechs met recht aen-gesproken werde.

Van goet toe te bezegelen.

Item wanneer die Schout ende Schepenen eenich goet toe bezegelen/ daer af sal die Schout hebben xiiij. stuyvers. elck vanden twee Schepenen/die daer toe gestelt wordē iij. stuyvers. Ende waert dat eenich Boedel-harder/hy sp Man of Wijf/eenige stote/die mette Schout/ Schepenen ende des Gerechts zegel bezegelt ware/ontzegelde oft brake/ oft dede ontzegelen ofte brecken / heymelicken of openbaer/by hem selven buyten den Gerechte/ dat soudemen rechten tot arbitrage van den Schepenen nae gelegentheydt vander saecke. Ende als men dat goet weder ontzegelen sal/ daer af sal elck vanden twee Schepenen die 't bevolen werdt/hebben twee stuyvers.

Van brieven in gemeen Boedel.

Item als twee of meer in eenige goedē bestooven sijn/ die brieven die inden Boedel sijn sullen gelept worden onder den outste/ prefererende alrijt eē Mans- persoon/ vooz een Vrouw- persoon/ die bewaerder der selfder brieven wesē sal/ ende die ander mogen dan vidimus wt sulcke brieven nemen op heuren kost/ maer waer dat sake dat heurder eenich te voozē deel in dien goeden hadde/ soo dat hy by die besterfte het meer deel in die goeden hadde/ die sal bewaerder der brieven worden/ behoudelijcken dat die andere alle vidimus daer wt nemē mogē als vooz s is.

Van Weduwen voor die

Baer vvt te gaen.

Item een Weduwe sittende in gemeen Boedel met haer Man die vooz die Baer wt gaen wil / sal met haer dagelire clederen witten Boedel gaen/ sonder yet anders met haer te dragen ofte versteecken te hebben/ ende dat gedaen hebbende sal sy vander schulden ende lasten des Boedels ongehouden sijn/ waert oock dat namaels bevonden worde dat sy yet van den Boedel versteecken ende wech ghedragen hadde / sal sy des Boedels plechtich sijn.

Van Man ende Wif.

En geplicht Man die eenige grondē van Erbē/ Renten ofte Huert- weer van eenige goedē gelegen binnen der Stadt oft der vyzheyt van diē ontfanget/ staende huwelick/ coopt oft vercrijcht met penningen witten gemeē Boedel comende/ sal dat ontfangen tot sijns eē sijns huys- vrouwen behoef/ half ende half. Ende aengaende van Leen-goederē/ Chijns-goederen/ Erf-pachten/ oft anderen bozdelicke goederen/ die

583
45

de Man staende houtwelick ontfangen sal als boven/daer af
sal hy zijn Wijs oft heuren Erfgenamen bezooten ofte ver-
stoen van de een helft vanden weerde vanden vooz/s godde-
ren.

Van 't voordeel van een Man.

Item een Man sal ten overlijden van sijnen Wijve r'sijne
vozdele hebben ende nemen vooz witten boedel/ dat beste har-
nasch tot sijnen lijve behoizende/ met alle cleederen/ riemen/
tasschen r'sijne lijve behoizende/ voozt drie die beste Peerden
die dan daer sijn/ diemē rijdē en daer hy zijn Heere mede die-
nen mach/ten minsten oudt wesende twee Jaren/tot ghenom-
men Wagen-peerden/die dagelicky in die waghē gaen om
loon dienende/noch sal hy hebbē een silveren schael/ een paer
vlesschen/een dweele/een bedde/ een hoof-peulutwe/ een ooz-
cussen/een deken/een paer slaep-lakens/ van elcke dat beste/
soo verre alst daer is als sijn Wijs sterft.

Van 't voordeel van een Vrouwe.

Een Vrou sal tot heuren vozdele nemen ten overlijdē van
heuren Man witten gemeen Boedel alle cleederen als dan tot
heuren lijve behoizende/voozt-aen dat beste coffere/ met alle
hoof-cleederen/een becken/een water-vat/ een dweel/een ta-
fel met een tafellaken/een tinne kan/ een stoel met een cussen/
een bedde/een deecken/ een paer slaep-lakens/ een pot/ een
ketel/wt-genomen bran-ketelen/daermen hoppen-bier mede
brouwet/ een kandelaer/een hael/ een range/een bijl met een
block/van elcke dat beste/also verre alst daer is als haer man
sterft/maer waer 't saecke dat van elcken dinghe maer een
ware/dat selve sal die vrou tot heuren vozdele nemen.

Van 't voordeel vanden outsten Soon.

Die oudste Soon sal tot sijnen voordele nemen voor sijn Moeder ofte Stief moeder wt sijn Vaderlijke goederen/so veel als een Man neemt voor sijn voordele nae sijns Wijs doode witten gemeen boedel.

Van ghemeen goedt.

Wanneer eenige Borgeren oft andere gemeen goedt t'samen hebben binnen die vyphendt van Amerisfoort/ende wanneer sy niet en connen verdragen omme die t'samen te ghebruycken of die te verhueren/ so sal mogen die gene die vanden anderen geschepden wil wesen/'t selve gemeen goet stellen op een secker Hups te geven ofte te nemen/ ende sal die wederpartye gehouden wesen 't selve so t'accepterene/ of daer vozen te verlaten/ ten ware dat sy vanden propzieteyt ende d'eygendomme scheidinge begeerden/ dat sy in sulcken ghevalle doen sullen alst behoort.

Van nieuwe wercken te verbieden.

Item indien dat pemandts den anderen te na of te hoghe timmerde/sal die gene die 't hinderlick is of te nae gaet/met recht mogen verbieden/ ende dat ter plaetsen daer 't werck gemaect werdt/ende wes naderhandt op of aen 't begonnen werck gecimmert woꝝdt / sal by provisie ende sonder ander kennisse van saecken gedemoleert ende af-gebroocken woꝝden/tot coste vanden genen die jegens sulcx verbodt ghedaen heeft/wel-verstaede nochtans dat die selve die alsulck werck begonnē heeft/mits stellende soufifante cautie om 'twerck af te bryken/indien dat bevonden woꝝdt also te behozen/woꝝt sal mogen timmeren.

Van Timmeragie.

587
51

Item indien 't gebeurde dat pemandt van nu voort-aert soude willen nieuwe fundamenten leggen omme te timmeren/ sal gehouden wesen dat sijn naeste gebuer gerechtelicken te laten weten acht dagen te vozen eer dat hy dat fundament sal willen leggen/ hoe/ waer ende in wat manieren / ende die geswozen daer by nemen/ende als hy dan begonnen heeft al-sulcke fundament te leggen/ sal voort-s mogen timmeren/ten ware sijn naeste buer hem dat verbode eer 't werck vier voet hooch boven die aerde ware/ ende indien hem niet verboden en worde voort-s te timmeren eer 't werck vier voet hooch ware boven der aerde / sal moghen voort-baren sonder ver-beuren/ende sijn begonnen werck vol-maecken/ten waer sake die nabuer absent ware/die welke in sulcken gevalle sulcx in acht dagen na sijn weder-comste die timmeringhe sal mogen verbieden. Waer 't oock soo dat 't Hups oft getimmer volmaecte waer eer die nabuer weder 't hups quame / sal sijn schaden ende interessen mogen eyschen/ende 't Hups oft getimmer sal mogen blyven staen.

Waert oock so dat pемant eenich werck of hupsinge timmerde sonder die wete te laten doen aenden genen die sulcx hinderlick soude mogen sijn/ ende dat selve ghetimmer Jaer ende dach in calck gelegen es gestaen heeft / so sal dat getimmer mogen blyven staen/maer men sal den genen/die al-sulcke getimmer te na ghebouwt is/ verstorzinghe daer van doen tot kennisse van 't Gerechte.

Als een den anderen sijn timmeringe verbiedt / wie inden onrechte bevonden werdt/ sal sijn wederpartye sijn costen es schaden op- leggen tot taratie van Schout ende Schepenen/ ende sal die gene die 't werck verboden heeft / tot behoef des Gerechts verbeuren een Carolus gulden.

Van Huyfen oft Schueren daer

Renten vvt gaen niet af te breecken.

Item Huyfen oft Schueren/ daer nemandt eenighe Renten upt of op heeft/en sullen in geenre manieren in 't gheheel oft deel afgezoocken mogen werden/of oock daer upt te nemen 't geen dat aert-vast of nagel-vast is/dan by advijs ende oozlof vanden Raedt van Amerffoozt/ ten ware hy stelde cautie van dat selve Hups weder te vertimmeren/op een boeke van xxv. Carolus guldens.

Van Borger te worden,

So wie van buyten binnen Amerffoozt comt woonen en Burgher van Amerffoozt begeert te wesen / sal comen vooz Schout/Burger-meesteren ende Schepenen/ende laten hem inschrijven eedt te doen/ende betalen die gerechticheden daer toe staende/te weten rij. stupvers tot profijte vander Stadt/ daer van die Secretaris gehouden sal wesen register te houden/ende tepekenen den dach ende date wanneer 't geschiet/ daer van hy hebben sal van een negelijck drie stupvers. En wie Jaer en dach woonde sonder vupz ende licht te houden/ sal sijn Borger schap verliezen.

Van Gras-borghers.

Dat van nu voozt-aen die van Amerffoozt geen Gras-borghers meer aen-nemen en sullē/ ende die gene die daer nu sijn sullen ontborgeret sijn / ende niet ghenieten de burgerschap vander Stadt/ende indien hy hem onderwonde ter contrarie te doen/sullē die gene die daer over staē sullē/'t sijn Schout/Burgermeester/Schepenen ende Secretaris verbeuren t'elcke repse x. Carolus guldens / ende boven dien by den Hove

3289
33

Provinciael van Drecht arbitralicken ghekrast worden.

Van keuren ende breucken.

Indien nemandt den anderen injurieert in woorden of in wercken/ sal die selve geïnjureerde gehouden wesen sijn actie te institueren binnen 's Jaers/ oft sal daer van vervallē sijn.

Indien nemandt den anderen sulcke injurien aen-ghesept hadde daer bannissement behozen soude te volgen/ sal de injuriant ghecondemneert worden tot onsen profijte in een boete van x. Carolus guldens/ ende tot behoef van partje dubbelt/ en soo verre nemandt den Officier oft andere in gelijckē state injurieerde/ sal die boete verdubbelt worden/ ten waere dattet seft sulcx gequalificeert waer/ dattet meerder correctie soude schijnen te vallen/ sal die injuriant ghecondemneert worden tot discretie vanden Gerechtē.

Alle injurien sullen oock eerlickē gerepareert ende gebetert worden/ tot discretie van den Gerechtē/ wel-verstaende/ dat infame ende oneerlickē personen/ of andere van cleynē estimatie geen honozabile amende geschijē sal/ waert oock dat die selve personen nemandt geïnjureert hadden/ en geen goet en hadden om die injurien profitelicken te repareren/ sullen die selve gecondemneert worden den steen te dragen/ op die kaeck te staen oft met anderen penen gestraft te worden tot discretie vanden Gerechtē.

Soo wanneer nemandt over den anderen clager in civile sake/ daer 's Heeren breucken oft boeten toe staen/ indien die aen-clager sijn vermeten niet bewissen en kan/ sal verbeuren alle die boeten en breucken die de verweerder verbaurt soude/ indien 't hem over wesen waere.

Indien die een den anderen injuricert / oft te cozt doet op gewijde plaetsen/daer deur die selve plaetse beslagghen ofte in interdickt gelept worde/ sal die gene die daer oozsaecke af ware op sijn cost dat doen repareren ende reconcilieren / ende of hy alsulcx met goet geen macht en hadde te doen/ sal die selve gecondemneert worden ghegeesselt oft anders ghecozrigereert worden na gelegentheyt vander saecke.

Die ghene die een mes treckt / oft nemandt beanxte met verboden wapenen sonder quetsen/sal tot onsen profijte verbeuren v. Carolus guldens / ende indien hy oock ghequetst wort/sal gecondemneert worden in een boete tot onsen profijte na gelegentheyt vander saecke.

So wie den anderen slaet of stoot metter hand ofte vupste/ sal verbeuren twee Carolus guldens tot onsen profijte/worde oock nemandt gellagen met onverboden wapenē/daer af die slagghen nergens bloedich noch blauwe en waren/sal verbeuren vijf Carolus guldens/ende indien daer bloet na volgde/sal verbeuren x. Carolus guldens. Ende indien oock d'een den anderen cleederen scheurde/die sal verbeuren twee Carolus guldens.

Indien nemandt den anderen wapen dzencte/ ende onder dzencte sonder te dzencken/sal verbeurē x. Carolus guldens.

Wie den anderen begiet met wijn/ bier/ water/ oft ander onreynicheydt in quade moede/die sal verbeuren twee Carolus guldens.

So wie jegens nemandts wille in spne Hupsen ginck/ oft met foztse ende gewelt eenige deuren ofte vepnsterē op sloech oft stiete/sal die hy den Schout criminelick ghecauseert ende aen-

591

aengesproken worden/ende nae gelegentheyt vander saecke
ende grootheyt van sijnder misdaet gecozrigeert ende ghe-
strast worden/ende wes schaden hy aldaer gedaen mach heb-
ben/soo sal hy gehouden wesen civilick te beteren/ende de in-
jurien den anderen aengaende schuldich wesen te repareren
tot kennisse vande Gherechte.

Indien nemandt bechrede op ghetwijde plaetsen / oft mes
treckt/die sal verbeuren dubbeldē keuren.

Die gene die nemandt vanden Schoutē Dienaers/als hy
nemant appzenderen sal/wont oft sloech/darter bloedt na
volchde/sal gestraft worden aen sijn lijf/ten ware dat na ge-
legentheyt vander saecke ende septs sulcke pene hy die van
den Gherechte ghemodereert oft vermindert worde.

Item oft nemandt int exerceren van sijn officie geschoten
oft gellagen worde/sal die gene die sulcx doet / nae gelegent-
heyt vander saecke ende qualiteyt vanden Personen vanden
Officier/aen sijn lijf of anders tot arbitrage vanden Gherech-
te gecozrigeert worden.

Item indien nemant na den anderē schote met een buffche
oft armborst/ende hem niet en raectt/sal verbeuren xxv. Ca-
rolus guldens/ende indien hy hem raecte/sal verbeuren sijn
lijf/ende die gene die met wapen opter strate liepe om eenige
vergaderinge of op-loop te maecken/sal insgelijcx verbeuren
sijn lijf.

Item indien nemandt ghewont worde daer hy aen sterft/
't seyt sal gecozrigeert worde aendē lijve/sonder dat d'Erfs-
genamen vanden geerecuteerde gehouden sullē sijn het daer
van te betalen/ende daer mede sal geaboleert worden die ou-

de quade gewoonte ende corruptele/ van drie daghen wter
lande te gaen/ende mits dat doende ons voldaen te hebben.

Indien nemant den ander k verleemt/te weten/ een lamme
handt/arm oft been maeckte / sal verbeuren jegens ons xxv.
Carolus guldens/ende een lamme vinger rij. Carolus gul-
dens/behouden partye die geleemt is zyn actie van injurien/
schaden ende interest/die getareert sal wozen nae qualiteyt
van die lempete ende des persoons.

Item wie eenen anderen doodt slaet/die sal verbeuren sijn
lijf/ende indien hy boozbluchrich werde / sal verbeuren lxxx.
Carolus guldens wt sijn goet/ende sal wter Stadt en Lan-
de blijven/ten ware hy remissie van ons vercrege/sonder on-
derschept te maecken tusschen wt-heemschē oft bozgerē. Die
pemandt upt-epste van gewijde plaetse/oft upt zyn huys om
hem te misdoen / die sal verbeuren ij. Carolus guldens/die
wt-geepste come wt dan niet.

Indien nemandt den anderen lage leyde of insidieerde in
heymelicke plaetsen/stegen of straten/ die sal verbeuren xxv.
Carolus guldens / so dicke als hy dat doet / ende datter an-
ders niet na en volchde.

Indien die Burgers van Amerssfoort pet delinqueerden
ofte misdeden bupten die jurisdictie van Amerssfoort / sullen
nochtans die bzeucken schuldich sijn/gelijck of 't seyt binnen
die jurisdictie geschiet ware/ten ware sy van te bozen by den
Officier vander plecke/daer 't seyt geschiet is/ ghecozrigeert
ware/of anders ter cause van diē booz hem in rechte stonde.

Indien nemandt hy sy Burger of wttheems/by nachte na
dat die clocke geluyt sal sijn/met wapenen opter straten ghe-
von-

57
593

vonden worde sonder licht / sal verbeuren twee Carolus
guldens.

Item die geen die Crupn-bzieven oft accolitus bzieven
hadden/sullen keuren ende bzeucken verbeuren / als andere
weerlicke personen.

Van gevangens te bewaren.

Item indien die Stock-meester / oft die gene die de gevangeniſſe bewaert / den gevangen liet wt-bzecken / sal na ghele-
gentheydt der ſaecten ende negligentie by hem ghecommi-
teert geſtraft werden.

'sHeeren ghevangeniffen ende ſloten op te breecken.

Die Stadt poozten/mueren/ſloten oft onſe gevangeniffen
bzaecke of op-ſloech met geweld/die ſal verbeuren ſijn lijs/ en
indien by ontquame/ſal tot onſen pzoſijre verbeuren wt ſijn
goet lxxx. Carolus guldens / ende daer-en-boven ſijn leven
lanck wter Stadt en vyzheydt van dien gebannen worden/
ſonder daer weder inne te comen/op die verbeurte ſijns lijs.

Vrede te legghen.

Als vrede tuſſchen partren by 't Gerechte gheleyt is/sullen
daer mede gebzedet ſijn alle onſchuldige vzienden en magen/
welcke vrede vercondicht ſal worden by den Schout metter
clocken/die altijd dueren ſal / ſonder datmen ghehouden ſal
ſijn die ſelve te vernieuwen / ende ſal die ſelve publicatie van
vrede verbinden/ſo wel den genen die abſent zijn / als die je-
genwoozdich ſijn.

Van Vrede-breeckers.

So wie vrede/die by die Schout ende Gerechte gelept is/ breeckt ende infrigeert metter daet/die sal verbeuren sijn lijf/ ten ware by merckelicke oorsaecke die pene by den Schout ende Schepenen gemodereert worde.

Van Huyfen te openen by den Gerechte.

Item tot allen tijden als die vandē Gerechte eenige Hups oft Hupsen begeeren geopent te worden/ sal die gene die daer inne woont 't selve ghehouden wesen hem-luyden te openen sonder wederseggen/op een boete / indien hy geen openinghe en dede/van v. Carolus guldens tot onsen behoef / ende die hem boven die wepgeringe van 't Hups hem-luyden te openen gedaen eenighe resistentie met woorden dede/sal verbeuren x. Carolus guldens / ende so wie den selven beanerte oft bevezesde met verboden wapen / die sal verbeuren xxv. Carolus guldens/ende hier-en-boven sal hy ter cause van dien by den Schout aen-gesproocken mogen werden/ omme hier af gecozrigert te worden na epische ende ghelegentheydt van den fente.

Van yemandts Kindt te ontvoeren.

So wie yemandts kindt byten consent van sijn Ouders/ of by gebreke van dien van sijn naeste vrienden/so van 's Vaders als Moeders sijde beroofde of ontvoerde / die sal verbeuren sijn lijf. Ende aengaende 't geroofde kindt/ 't selve en sal daer-omme niet verbeurē/indien 't in 't ontvoertē geen consent en geeft/maer indien 't daer-inne consenteerde ende daer af bleke/sal by sijn Ouders om vier saken wille onterft ende geerheredeert mogen werden.

595
59

Van In-boel wech te voeren.

Dat niemant eenige in-boedel wech voeren/noch brengen noch doen brengen en sal/dan by claren dage en sonne-schijn ende anders niet/ ten ware by consent vanden genen dien 'c aengaen mach/op de pene van drie Carolus guldens by den genen die contrarie dede te verbeuren.

Van nacht-keuren.

Alle keuren ende boeten die by nacht/na dat die Clock gheslypt is/opte straten vallen oft verbeurt worden / sullen dubbelt worden.

Van Brandt.

In wiens Huse ofte op wiens Erbe by ongebal brandt gebiele ende op-ginck /sulcx dat die Clock daer ober gellagen worde /sal die Inwoone des Huses verbeuren v. Carolus guldens tot onsen behoef.

Van vechtelick oft misdaet op der Stadt Mueren ende Poorten.

Alle vechtelicken oft misdaden die gheschien opter Stadt Mueren ende inder Stadt Poorten binnen der ameyden/ sullen met dubbelde boeten ghecozrigeert worden/ ende daeren-boven noch arbitralicken tot kennisse van Schepenen.

Policien der Stadt

AMERSFOORT.

Eedt van den vinders.

Die vinders oft keur-meesters van den Visch/ sullen sweren in't aennemmen van heuren officien/ dat sy geen visch of en sullen laten staen/ sy en sallē daer selfs eerst by wesen/ ende dē Visch besien ofmen den selven vercoopen sal mogen dan niet/ende waert saecke datteer eenich van hem by den aflach niet comen en mochte om eenige merckelike redenen/dat sal by gehouden wesen den Burgermeester inder tijdt te kennen te geven/die welcke aldan daer by gaē/ of een wtten Kaedt daer by schicken sal.

Van gardatich vleysch.

Soo wie gardatich/ ongangs/ oft ongaef vleysch vercoopen wil/die en sal dat niet mogen doē/dan mis daer by leggende openbaerlicken sout/tot eenen teycken van ongangsicheydt/ ende indien yemandt conerarie dede/sal verbeuren een Carolus gulden t'elcker teyse als dat ghebeurde t'onsen profijte. Ende hier-en-boven sal hem verboden werdē een Jaer lanck geen vleysch te vercoopen.

Van Vogelen, Hoender, Eyeren, oft diergelijcken te copen.

Niemandt en sal eenighe Voghelen/ Gansen/ Eyeren oft Botter copen binnen der mijle omme-gaende van die Stadt van

61

van Amerffoozt om weder te vercopen / op een boete t'elcker
reysse dat yemandt contrarie dede van j. Carolus gulden.

Van Visch te copen.

Niemandt en sal Visch copen binnen der Stadt vyzphende
of binnen die mijle omgaende om die weder te vercopen / el-
ders dan binnen Amerffoozt aende Visch-marct / op een boete
die contrarie dede van ij. Carolus gulden tot onsen profijte.

Alle Visch die binnen Amerffoozt comt / wt of deur die
Gem / die salmen die eerstemael aldaer ter merckt bzinghen /
eermen daer mede elders varen sal moghen / op een boete die
contrarie dede / elcke reysse te verbeuren t'onfen profijte twee
Carolus guldens.

Van stinckende Visch.

Soo wie haerinc of andere vuple stinckende Visch by de
Keur-Heesters van Amerffoozt die marckt verboden / ter
marckt bzinght om die te vercopen / die sal verbeuren een
boete van twee Carolus guldens t'onse profijte / t'elcke reysse
by sulcx dede / ende hier en boven sal alsulcke Visch die marckt
verboden worden.

Van Coorn te copen.

Nemandt die Coorn cochte oft vercochte van des manen-
daegs datmen Desper luyt tot des dinrdaegs na der schelle /
die verbeurt een Carolus gulden t'onfen profijte / ende des-
gelijcx des donredaegs na datmen Despere luyt tot des vry-
daeghs na der schelle / ende soo wie eens anders Coorn op
dede houden / of op hielde om den prijs als die marckt wt wij-
sen

sen sal/oft soo hy sijn ander dat hy meer heeft vercopen sal.
Item soo wie den sack ontbonde ofte stal van Coozn droe-
ghe/daer hy Coozn by vercopen wilde/oft wie eenich Coozn
veplde eer men schelde/die verbeurde een Carolus gulden.

Item nemandt die Weyt / Coozn/ oft Haber ter marcke
brochte omme te vercopen of veplde / die en sal selver gheen
Weyt/ Haber/ of Coozn moghen coopen op die boete t'elcke
rense hy contrarie dede van een Carol. gulde t'onfen profijte.

Item so wie Coozn coopt met lusteren of met heymelijc-
ke teyckenen/die verbeurt t'onfen profijte een Carol.gulden.

Niemandt en sal Coozn te coop bzenghen of houden met
schottelē of bupdelen met eenige stal/dan alleen met saken of
in cuppen opten Hof vooz't Stadt-huyz/daer een half mud-
de coozns in is of meer/op die boete van iij. Carolus guldens
t'onfen profijte/ wt-ghehouden Coozn datmen op een ander
dach leveren sal/ ende oock wt-genomen wt-heemschen / die
vander Zee comende geen Coozn alsdan binnen Amerffoozt
en hebben.

Soo wie Coozn vercoopt in saken/ ende niet so goedt en
levert als dat verctoont ende vercocht heeft/ die verbeurt een
Carolus guldens.

Van goedt datmen op een Merckt-dach vercoopt.

Man oft Wijs die op een merckt-dach eenigerhande waer
coopt sonder dach van betalinge te beschepden/die sal gehou-
den wesen terstont met gerede gelde te betalen/ of by gebreke
van betalinge sal terstont daer vozen by die vande Gerechte
geexecuteert worden.

399

Van geen Waer op 't Kerck-hof te vercopen.

Niemandt en sal op 't Kerck-hof eenige beeren/ boecken/
oft eenigerhande waer vercopen / op een boete t'onfen pro-
fijte van een Carolus gulden.

Van Straten t'onderhouden.

En pegelijck sal onse straten/so verre sijn Hups oft Erbe
streckende is/t'sijnen cost onderhouden/ ende als die gebzo-
ken is vermaecken/ende indien hy sulcks niet en dede / sal
der Stadt Cameraer sulcks moghen doen op des on-
willighen costen/ wel-verstaende / dat indien sulcke Hupsen
oft Erbe in Erf-pacht ghehouden worden / soo sal die Erf-
pachter sulcx gehouden wesen te doen ende te betalen/ of sal
van sijnen Erf-pacht vervallen tot behoef vanden ghenen
daer hy't af houdende is / die welcke indien ghevalle die
voorsz lasten dragen sal. Ende indien hy mede in ghebrecke
waere/ende wt 't selve Hups oft Erbe out enghen ginck / sal
insgelijcx vervallen van sijn recht tot behoef vanden Euge-
naer / die als-dan 't voorsz Hups oft engen aen hem nemen
sal/mits onderhoudende ende betalen als boven.

Van Beesten te schutten.

Soo wiens Beesten by den gestwozen schutter in eens an-
ders goet bevonden werden/die sal den ghenen die 't goet toe
behoordt/ende schaden daer deur gheleden heeft/sijn schaden
beteren tot segghen vanden Gherechte/ ende alle costen van
schutten als anders betalen.

Van Verckens te copen.

Item eenich Burger of Inwoonder die hem geneert met Verckens te copen ende weder te vercopen/ en sal geen vercken copen inder Stadt of vyzpheydt van dien / omme weder te vercopen binnē Amerffoozt/op die peen van een Carolus gulden t'onfen p'ofijte.

Van geyckte maten.

Item so wie eenich goet/ als Coozn/Wijn/oft anders wt meet met eenige ongepckte maete/die sal verbeuren een Carolus gulden/tot behoef als boven/ soo dicke hy sulcx dede.

Van Dienst-boden.

Item so wie/'t sy knecht oft Maecht hem verhuert heeft te dienen/sal gehouden wesen in sijn dienst te gaen ende wt te dienen/of by gebreecke van dien en sal niemant geduerende den tijt inder Stadt Amerffoozt pemandt mogen dienen.

Van Timmeringe buyten der Poorten.

Dat voortaen geen Getimmer buyten aen die Poorten of vesten van die Stadt oft daer ontrent/gheset noch opgerechte sal worden/die sterckte van die Stadt eenichsins hinderlick sijnde / ende dat op arbitrale correctie / ende op sijnen cost 't gestelde Getimmer weder af te bzeken/ wt-ghesondert die Molens ter plaetsen daer die nu staen/die elck een hups daer by hebben sullen moghen.

Van Erf oft Landt tot fortificatie van die Stadt dienende.

65
001

So wanneer die Stadt van Amerffoozt tot fortificatie oft reparatie der selver eenige Erve oft Landt van doen hebben sal/sullen sy dat mogen na hem nemen/mits daer voor betalende als die Landen ten beyden sijden legghende soude mogen gelden/ter schattinghe ende estimatie van goede luyden hem des verstaende.

Van dack op die Huysen .

En sal binnen Amerffoozt geen ander dack op die huysen/Schueren/Kercken oft andere getimmer gelept worden dan met tegelen/lepen oft pannen / op een pene van x. Carolus guldens/ ende 't selve dack terstont op sijnen cost weder af te bzecken ende weder-omme met harder dacke te decken. En sullen oock niet mogen stoppen eenige gaten inden dake met weeck dack/wper zijnde dan een roede / op een pene van vijf Carolus guldens.

Van 't groote Zegel van der Stadt.

't Zegel vander Stadt sal voortaen bewaert worden in een kist ofte Slot op 't Stadt-huys/daer ten minsten twee Sloten aen sullen wesen van verscheyden Sleutelen/ daer of die een Sleutel bewaert sal wordē by den Schoude/ende den anderen by den outsten Burgermeester/welcke Zegel men niet ghebruycken en sal dan by Ordonnantie van Schout ende Schepenen ende Raedt/wel verstaende nochtans/dat sy van heuren Renten ende in-comen vander Stadt niet en sullen moghen becommeren/alieneren/of der Stadt Zeghel in sulcken saecken ghebruycken/dan by onsen Octrope.

Van onreyne Clederen.

Niemandt en sal onreynne Clederen/gaern/ofte leder/noch
geenderhande onreynicheydt/daer dat water deur onreyn of
bedorven wordt/ spoelen inder Stadt-graften binnen Kete-
lers hugghe/op een boete t'elcker reyse te verbeuren t'onser
profijte van vj. stupvers.

Vande Verwers.

Soo wie verwen wil/ die sal alsoo woonen by adbijs van
die vanden Raedt/ dat sijn water niemands water en sal
moghen hinderen ofte bedorven.

Van die wateringe vander Stadt.

Alle wateringen binnen der Stadt sullen een voet wijdt
wesen/ende een voet diep/ende sal een pegelijcken sijn water-
gangen rynn houden ende niet stoppen/op een boete die con-
trarie dede van ander-halve Carolus gulden.

Van graven op 't Kerck-hof.

Soo wie eenige graven op 't Kerck-hof openen/ende daer
nemandt inne graven sullen / die sullen die selve weder doen
stoppen ende maecken/omme daer over te mogen gaen als te
vozen/op die boete van een halve Carolus gulden.

Van graven inder Kercke.

Soo wanneer by pemandt eenighe graven binnen der
Kercken gheopent worden/ sullen die Kerck-meesters inder
tijt wesende/die selve graven weder doen stoppen met alsulc-
ke steen als daer van te vozen lach / op die costen van den
genen die de graven toe-behozen ende geopent hebben.

Van

Van eenige onser Liever Vrouwen teyckenen te vercopen.

Niemandt en sal eenige teyckenen van onser Liever Vrouwen binnen Amer sfooyt vercopen/ dan by oozlof est consent van die Kerck-meesters der selver Kercken/op een boete t'elcker repse van een Carolus gulden/ die een helfte tot profijte vanden Officier/ende die ander helft tot profijte vander selver Kercken.

Van water-gangen ende sloten binnen der vryheydt.

Alle water-ganghen ende sloten binnen der Stadt ende vryheydt van dien ghelegen/salmen schoutwen op sint Jans dach/ende soo wie sijn water-ganck ende sloten niet op en maeckte nae d'oude toon oft schouwwe binnen acht dagen/ sal die Schout die doen maecken/ ende voozt verleggen van sijn penningen/dubbelt geldt weder nemen.

Van steen van out Getimmer af te breecken.

Niemandt en sal moghen vooztaen eenighe steen van out Getimmer of gemaeckt werck mogen afbrycken/ende voeren van die buyten Stadt in die binnen Stadt/ of van die binnen Stadt in die buyten Stadt/om aldaer te vertimmeren/by een peen van vijf Carolus guldens/ende op die verbeurte van die steen.

Camere vanden Weef-meesters.

Sullen binnen Amerffoozt gheordonneert worden drie Weef-meesters vanden treffelijcksten/rijcksten/eñ bequaemsten/die welcke op sichte sullen nemen op allen der Weef-kinderen goederen binnen Amerffoozt/om die te doen registeren ende bewaren tot profijte vanden Wesen / in alle manieren als hier na volcht/ten sy dat by Vader ende Moeder t'samen der handt ter contrarie gedisponeert worde/eñ tot dien eynde heuren behoorlijcken eedt doen in handen vanden Gerecht/om heur officie vol ende getrouwelijcken te bedienen/eñ den staet vanden Weef-kinderen goederen niemant te reueleren.

Dat den voorsz Weef-meesters geordonneert sal worden by Schout Burgermeesteren ende Schepenen een geswooren Clerck ofte Secretaris/die register sal houden van allen den goederen ende in-comsten der selver Weef-kinderen/ende die registeren tot sijnen laste bewaren inden Weef-camer/sonder die selve daer wt te mogen dragen / oft oock eenighe extracten oft coppen daer wt te mogen geven sonder consent vanden Weef-meesters.

Item als een Sterf-hups binnen Amerffoozt gevallen is daer Weef-kinderen aen gerechricht sijn/ soo en sal niemant geozloft sijn eenige goederen te mogen aen-tasten/ ten sy in by-wesen vanden Weef-meesters ende heuren Secretaris.

Die Weef-meesters ten Sterf-hups gecomen sijnde/ sullen terstont alle die kloten in 't Sterf-hups wesende toe zegen met heuren zegele/terwylen dat men die goederen in presentie van die andere Erf-genamen sal inventoziseren.

Item sullen die Weef-meesters metten naesten vrienden van die Weef-kinderen/binnen acht daghen na dat Sterf-hups gevallen sal sijn/versoecken aenden Gerecht totten Weef-

605
89

Weef-kinderen ende heuren goederen eenighe Wombaers
geozdonneert te woorden.

Ende sal 't Gerecht terstont een of meer vanden bequaem-
sten daer toe ozdonneren/die welcke gehouden sullen wesen
sulcken last aen te nemen/ten sp dat sp onschult hebben ende
allegeren die in rechte gefundeert is.

Ende sullen terstont die selve geozdonneerde Wombaers/
na sp die last aen-genomen hebbē/voor den Gerechte heuren
behoorzlijcken Eedt doen die goederen vanden Weef-kinde-
ren getrouwelijck te regieren ende t'administreren.

Ende op dat die Weef-kinderen des te bat gheprovideert
ende heuren goederen verseeckert sijn/sullen gehouden we-
sen goede soufifante Burghen te stellen/ tot kennisse van
Schout ende Schepenen.

Ende sullen die voorsz Weef-meesters met den gheozdon-
neerde Wombaers wederomme indē Sterf-hups gaen/ende
by heuren Secretaris daer over geroepen die behoren geroe-
pen te sijn/als te weten die medeErfgenamen/doen invento-
riseren alle die goederen inden Sterf-hupsse wesende ende
totten Sterf-hupsse behozende/roerende ende onroerende
bzieven ende registeren niet wt-gefondert.

't Welck gedaen sijnde/sullen voort procederen tot partai-
ge ende divisie van heuren goederen metten anderen Erf-
genamen indien daer eenige sijn/ende 't geen der voorsz kin-
deren ter deplinge gecomen is sal by nieuwe inventaris ge-
registreert worden/waer of die Clerck twee auctentijcquen
coppen maken sal/ende d'een daer van leveren onder Weef-
meesters/ende d'ander den geresitueerden Voorhuden.

Ende sullen dien nae. volghende die ghestelde Mombaers d'administratie vande Wees-kinderen goederen aenveerdē/ ende die regieren tot meesten oꝛbaer ende pꝛofijt vanden selven Wees-kinderen/ ende indien daer eenige verderffelike goederen of oock andere mobile die oꝛbaerlick soude wesen vercoft te werden/ sullen die selve vercopen ten meestē pꝛijse/ ende die penningen daer van comende met oock alle gherede penningen inden Sterf-huysē bevonden/ bꝛingen in handen vanden Wees-meesters/ die die onder hem hebben eñ bewarē sullen in een kiste ofte coffert/ die daer toe gheoꝛdonneert sal worden.

Sullen voorts die selve Mombaers alle Jaer den voorsz Wees-meesters rekenschap doen van allen opgehevē vꝛuchten ende incomsten der goederen den Wees-kinderē toebehoꝛende/ eñ Reliqua leveren in handen vanden Wees-meesters.

Die Wees-meesters ontfangen hebbende die penninghen vanden voorsz rekeningen/ sullen by advijs vanden tuteurs neerstichepdt ende diligentie doen om die selve penninghen wel ende sekerlijck te belegghen tot behoef vanden Wees-kinderen.

Die Wees-meesters die nu eerst geoꝛdonneert sullen worden/ sullen 't selve officie bedienen den tijdt van drie jaren/ ende t'epnden vanden selven Jaer sal die jongste van dien af-gaen/ ende sal in sijn plaetse comen die Burgher-meester die dan verlaten sal sijn van sijn Burgermeester schap/ ende sullen dan in gelijcke voegen die Camer bewaren/ als sy te vozen gedaen hebben/ ende voorts sal alle jaer een afgaen/ in wiens plaetse die afgaende Burghermeester gesurrogeert sal worden.

Die Weef-kinderen tot heuren mundigen dagen gecomen sijnde/sullen mogen eeffchen rekeninge bewijs ende Reliqua, soo wel vanden Weef-meesters als van die Hombaers / die dat sonder swaricheyt ghehouden sullen wesen te doen/ ende volcomen restitutie doen van allen den goederen in heuren handen wesende/achtervolgende den inventaris.

Een Hans-persoon sal mundich wesen tot sijn xiiij. Jaeren/ende een Mepfken tot xij. Jaeren/ ende niemant en sal des anders Hombaers wese/ten sp dat hy xxv. Jaer out sp.

Die jonghelinghen/knapen/of mepfkens sullen onder die boochdpe blyven van heuren Hombaers tot heur xxv. Jaeren toe/sonder dat sp eenige administratie van heuren goederen hebben sullen/ten waere sp geplickt waren /in welcken gevalle sp administratie van heuren goederen sullen mogen hebben/ by advijs est goet-duncken van heuren Curateurs.

Die Weef-meesters ende Secretaris sullen hebben vooz't maecten vanden inventaris des gehelen boedels/van elke C. guldens die de mobile goederen van den boedel weerdich sullen wesen xij. stuyvers/ende van die immobile goederen van C. guldens incommende jaerlicke renten insgelyc xij. stuyvers/van welke xij. stuyvers sal die Secretaris hebben iiij. stuyvers / ende die Weef-meesters onder hem drienvij. stuyvers.

Sullen oock hebben vooz't hoozen vanden jaerlicke rekeningen van elke C. guldens des ontfancks vij. stuyvers/ende die Secretaris iiij. stuyvers.

Sullen die jonghelinghen/ die onder boochdpe staen xxv. Jaeren haer ouderdoms ver bult hebbende/ moghen ver soecken

ken aen die voozsz Weef-meesters van die Weef-camer die
Hombaerschap ontslagen te sijn/ omme heur goet selfs t'ad-
ministreren/ welke versoek die Weef meesters den Gerech-
te dat sullen aendzagen/ die welcks daer op gehoozt hebbende
die Weef-meesters ende Hombaers/ regardt nemende op
't voozgaende leven ende conversatie des jongelincs/ den
selven wtter voochdpen sullen stellen.

Die Regierders der Stadt Amerffoozdt sullen oꝛdonne-
ren een Weef-camer op alsulcke plaetse binnen 't Stadt-
hups of elders/ daer sy bevinden sullen die selve alder sekerste
te sijn/ daer niemandt die sleutel af hebben en sal / dan die
Weef-meesters ende Secretaris.

In welke Camer oock geꝛdonneert sal worden een kasse
of kiste met laden/ omme die Weef-kinderen penninghen/ in-
ventaris ende rekeningen wel ende sekerlick te bewaren/ tot
welcke kiste of kasse sullen wesen drie sloten ende sleutelen/
van welke een pegelijcken van die iij. Weef-meesters elcke
een hebben sal.

Hier na volghen die Eden
bänden Schout/ Burgermeesters/ Sche-
penen/ Cameraer/ Raeden/ Weef-meesters/ ende
Secretaris der Stadt Amerffoozdt.

Eedt van den Schout van Amerffoort.

DAt sweert ick 't Schout ambocht van die Stadt van
Amerffoozt/ van wegen ende inden name van Kepe-
serlijke Majestept als Erf-Heere vanden Lande
van Vtrecht / mijn Alder Ghenadichste Heeren / wel ende
troue

609
73

trouwelijck te bedienen/ sijnder Majesteit ende sijnder Er-
ven Hoocheyt ende Heerlickheyt te bewaren/ rechtveerdige
aensprake van allen saecken ende delicten te doen/ eenen pe-
gelijcken Recht ende Justitie t'administreren/sonder eenige
faveur/gunst/oft eenige simulatie/die boeten ende breucken
in 't selver Officie vallende tot des Keyserlijcke Majesteits
profijte te doen in vozderen/ende daer van goede rekeninge/
bewijs ende Reliqua te doen tot allen tijden als ick van sijn-
der Majesteit wegen versocht sal werden / den Stadt-hou-
der ende Raden der Keyserlijcke Majesteit tot allen tijden
eer ende reberentie te bewijzen ende obedieren/ende die Or-
donnantie van sijnder Keyserlijcke Majesteit t'onderhou-
den ende doen onderhouden / ende voorts alle te doene dat
een goet ende getrouwe Schout schuldich is ende behoort te
doe/dat en sal ick niet late om lief/om leet/om Maechschap/
Swagerchap/ om giften/ noch om geender hande saecken/
Alsoo moet my Godt helpen ende alle sijn Hepligen.

Eedt vanden Burgermeesters.

Dat sweer ick als Burgermeester der Stadt van Amerfs-
foordt/dat ick der Keyserlijcke Majesteit als Erf-heere van
den Landen van Brecht/mijn alder Genadichsten Heeren/
Recht/ hoocheyt en heerlijcheyt bewaren sal/ ende van sijn-
der Majesteit wegen goede toeficht hebben totten regimen-
te/ incomen / en Policien der selver sijnder Majesteit Stadt
Amerffoordt / ende metten anderen vande Wer goede ende
rechtveerdige Justitie eenen pegelijcke sal helpen doen ende
administreren/na die statuytē ende Ordonnantien geordon-
neert/ oft van sijnder Majesteit oft sijnen Erben weghen
t'ordonneren sonder eenige simulatie/en voorts alle te doene
dat een goede ende getrouwe Burgermeester tot eeren van
der Keyserlijcke Majesteit profijte ende wel-varen van
k
sijn-

74
010
sijnre Stadt ende den Burgeren ende Inwoonderē van dien schuldich is ende behoort te doene/ dat en sal ic niet laten om lief/om leet/om Maechschap/ Swagerſchap/om giften/ gaven/noch om geenrehande ſaecken / ſo waerlijcken moet my Godt helpen ende alle ſijn Hepligen.

Eedt vanden Schepenen

Dat ſweer ick als Schepen der Stadt Amerſſoozdt / dat ick der Keyſerlijcke Majeſteyt/ als Erf-heere vanden Lande van Utrecht/ mijn alder Genadichſten Heeren Recht ende Hoochepdt bewaren ſal/ en wt ſyne Majeſteyts name eenen pegelijck Recht ende Juſtie helpen adminiſtreren/ na die Statuten ofte Ordonnantien geordonneert/ ofte van wegen ſijnder Majeſteydt ofte ſijnen Erben te ordonneren/ rechtveerdige vonniſſe tuſſchen allen partpen wiſſen ſal/ na mijnre beſte wetenſchap/ ſonder eenighe gunſt ofte ſimulatie/ in allen ſaecken vanden Keyſer/ ende der Stadt/ ende inwoonders van dien ghetrouwelijcken te raden/ ende 't gunt dat in den Raedt getracteert ſal worden onder die wet niet te reveleren maer 't ſelve ſecreer houden/ ende voorts generalijcken alle te doens dat een goet ende ghetrou Schepen der Stadt Amerſſoozt ſchuldich is en behoort te doen/ dat en ſal ic niet laten om lief/om leet/ om Maechſchap / Swagerſchap/ om giften/gaven/noch om geenrehande ſaecken/ ſo waerlijcken moet my Godt helpen/ende alle ſijn Hepligen.

Eedt vanden Cameraer.

Dat ſweer ick als Cameraer der Keyſerlijcke Majeſteyt/ als Erf-heere vanden Lande van Utrecht mijn alder genadichſten Heeren/ ende ſijnre Stadt Amerſſoozdt goet ende getrou te weſen/ dat ic de Stadt goeden ende incomen rechtveerdelijcken ende neerſtelijcken ſal op-beuren ende ontfangen/ende die ſelve verhuere/ ofte helpen ten meeſten profijte/ dat

611
75

dat ick den Schout/ Burgermeesteren ende Wet gehoozsaem sal wesen/ ende niet wt-geve dan by goede Ordonnantie alst behoort/ ende van mijnen ontfanck ende administratie/ alle jaer oft so dicke als ick des versocht sal wesen/ goede getrouwe ende rechtveerdighe reeckeninghe doen sal/ ende boort al doen dat een goet ende ghetroou Cameraer schuldich is ende behoort te doen/ dat en sal ick niet laten om lief/ om leet/ om Maechschap/ Swager schap/ om giften/ gaven/ noch om geenrehande saecken/ soo waerlijcken moet my Godt helpen ende alle sijn Hepligen.

Eedt vanden Raedt.

Dat sweer ick dat ick als Raedt der Stadt vā Amerffoozt/ des Keyserlijcke Majestept als Erf-heere vande Landen van Utrecht/ mijns alder genadichsten Heeren recht/ Hooshepdt ende heerlijchept bewaren sal in allen saecken sijner Majestept ende profijt sijnder Stadt Amerffoozt ende die Burgers ende inwoonders van dien aengaende trouwelijcken raden ende vozderen sal na mijnder beste weten/ ende die saecken inden Raede getracteert secreet houden ende niet reueleren en sal/ ende boorts alle te doene dat een goet ende getrouwe Raedt van die Stadt Amerffoozt schuldich is ende behoort te doene/ dat en sal ick niet laten om lief/ om leet/ om Maechschap/ Swager schap/ om giften/ gaven/ noch om geenderhande saecken/ so waerlijcken moet my Godt helpen ende allen sijn Hepligen.

Eedt vanden Weefmeesters.

Dat sweer ick Weefmeester binnē der Stadt van Amerffoozt te wesen/ der Weesen goederen wel en getrouwelijcken by den Bombaers doen regeren sal/ scherp opsicht daer op te hebben/ en de Penningen vanden selven goederen comende/ ende boven der selver Weesen onderhoudt overlopende/ te

belegghen tot heuren meesten oorbaer ende profijte/alle jaer goede pertinente rekeninge te doen den ghenen die sulcx behozen sal/ende die O'donnantie daer op gemaeckt te achtervolgen/ en voozts alle te doene dat een goet getrouwe Weefmeester schuldich is ende behoozt te doen/soo moet my God helpen ende allen sijn Heplighen.

Eedt vanden Stadt Secretaris.

Dat sweer ic dat ick 't Secretarisschap der Stadt Amersfoozdt wel ende getrouwelijcken bedienen/ den Schout ende die vanden Gerechte eer ende reberentie bewijzen sal/alle bebloten ende openen brieven/contracten/ plechten / obiligationen/ procuratien/ acten / sententien/ ende anderen appointementen/ende alle 't ghene my by Schoudt/ Burgermeesteren ende Schepenen bevolen sal worden/ getrouwelijcken expedieren ende tepckenen / ende van als goet register houden/ en my in als regieren sal na O'donnantie der Stadt Amersfoozdt by de k. M. gegeven/ende dat ick al 't gene dat inden Camere getracteert wort/dat secreet behoozt gehoude te worden/ secreet houden en niet rebeleren en sal/ ende voozts al te doen dat een goet ende getrou Secretaris schuldich is en behoozt te doen/so moet my God helpen/en allen sijn Heplighen.

 Arbieden daer-omme / ende bevelen onsen Schout ende Burger-meesteren / Raedtsmannen/ Burgeren/ Anne-gesetenen/ Inwoonders/ Ambachts-luyden/ende allen anderen onsen Rechteren/ Officieren en Onderfater van Amersfoozt/ segentwoordich ende toe-commende / dat sy alle dese puncten en articulen in desen onsen O'donnantie ende constitutie verclaert ende begrepen vooztaen onderhouden ende observeren/ en doen onderhouden ende observeren/ sonder daer segens te doene noch gedogen gedaen te worden/ in wat manieren dat het sy/ op die penne

ne te ballen in onser indignatie/te verbenren die pene daer toe gestelt/ ende geacht te worden als ongehoorzaem: Keser- verende aen ons ende onsen Erven ende nacomelinghen/ Erf-heerē/ ofte Erf-vrouwen ons Landts van Drecht/ die declaratie/bedupdeniss van die donckerheyden/ vermeerderinge/ verminderinge/ oft veranderinge vā die voorsz punten/ articulen oft eenighe van dien / soo wy oft sp-lupden na gelegenthendt vanden tijde/tot nut ende wel-varen onser voorsz Stadt Amerssfoort bevinden sullen behozende / des r'oozconde/ so hebben wy onsen zegel hier aen doen hangen.

Gegeven in onsen Stadt van Brussel den xxv. dach in Mey in 't Jaer ons Heeren M. CCCC. xliij. van onsen Keser-rijcke xxv. ende van onsen Kijcke van Castilien ende anderen xxix. Onderscheben by den Keser. Noch ondertepckent/
Verrepken.

Ghecollationeert jeghens sijn Originael

Letteren, Onderteeckent ende ghezegelt metten Zegele des Keyfers in roden wasse. Ende accordeert

By my,

L. Botter.

Tafel van desen jegenwoordigen Boeck.

A Van
Wolheren cenige partye. 32
Actie of rechts jegens pe-
mande te hebben of te pre-
tenderen. 27
Aen-gecochte goederen staende
Doutwelick half ende half te
sijn. En Teen-goederen aen-
gecocht / misgaders andere

bozdelicke goederen te com-
peteren den Maan / met die
Dupsvrouwe / en heuren Er-
ven daer van verstopinghe te
gheshien. 48.
Als pemaat vanden Schepenē
oft haden gescheit worden. 19
Arreste of van persoon of goet
te besetten. 21

Van

B	Dan	
Beesten te schutten.		63
Bewaringe der sleutelen.		7
Bewijs by den dingtalen ober te legghen.		31
Boel-cedullen / h. Articulen.		46
Boedel-recht.		46
Burger te werden.		52
Bozch te stellen die goet by executie coopt.		37
Bziehen in gemteen boedel.		48
Bziehen van vzeemde Heeren geen te ontfangen.		10
Bzandt.		59
Bzeuchē en heurē rj. Articulen.		53
Burgeren te gebieden.		12
Burgermeesteren / Schepenen ende anderē Officieren / ende van heuren Officien.		11
Burgermeesters Jaerlicx twee te stellen.		11

C	Dan	
Camerac.		13
Camere vandē Weef-meesters en heurē officie 22. Art.		67
Certificatien.		31
Citatie.		21
Cloosteren geen epgen goedt te mogen copen.		39
Cloosteren geen Erben te mogē ontfanghen.		40
Consignatie van penninghen.		37
Coozu te copen v. Articulen.		61
Costen te betalen.		32
Coppen niet op te wijsen.		32

D	Dan	
Dack op die Hupsen.		65
Defaultē in Criminele saken v. Articulen.		24

Defaulten in Civile saecken h. Articulen.		25
Defaulten in materie van schifpinge en schepdinge h. Artic.		26
Defaulten in materie van ontwaringhe.		27
Defaulten na litiscontestatie of na dat die Verweerder den Cypfcher geantwoort heeft.		28
Dingtalen ober te leggen.		30
Dingdaegs ende Woensdaegs alijt recht te houden / alst geē vierdach en is.		6
Dienst-boden.		64
Disponeren by Testamente.		44
Deurweebers ofte Stadt Die-naers.		18

E	Dan	
Edt te doē in rechte iij. Art.		29
Edt te desereren / ofte van heur-ede.		29
Ede toegelatē sijnde mach d'selbe beracdt nemen vij. dagen.		29
Eedt vanden binders.		60
Eedt vanden Schoudt van Amersfoort.		72
Eedt vanden Burgermeesters.		73
Eedt vanden Schepenen.		74
Eedt vanden Camerac.		74
Eedt vanden Raedt.		75
Eedt vanden Weef-meesters.		75
Eedt vanden stads Secretaris.		76
Erf of Lant tot forificatie van die Stadt dienende.		64
Executie ende pandinghe ij. Articulen.		33
Executie r'onrecht.		36
Executie op Sententie / ende salaris booz dien.		37

G Van

GArdatich blesch. 60
Gepckte maten. 64
Geen gelepde te mogen geben. 9
Gemeen goet. 50
Geen waer op 't Kerck-hof te
 verkopen. 63
Gevangens te bewaren. 57
Gherecht op 't Stadt-hups te
 comen. 8
Gilden ende Ambochten. 7
Goet te belastē mer Vos-renten. 42
Goet datmē op een merct-dach
 beroopt / sonder dach te be-
 schepen/werdt verstaen vooz
 ghereet geldt. 62
Goet toe te besegelen. 47
Goet om reet gelt te verkopen. 37
Goederē der stadt te verpachtē. 14
Graffen der stadt te schouwen. 9
Grafsburgers. 52
Grauen op 't Kerck-hof. 66
Grauen inder Kercken. 66
Groote zegel vander Stadt. 65
Ghepliche mans of wijfs goe-
 derē/ eer sp malcanderē vooz
 die Kercke gherrouw hebben/
 niet gemeen te sijn. 44
Ghepliche lypden te weten man
 ende wijf 't samenderhandt
 goet of Erfouer te geben. 45
Ghepliche lypdē schuldē aē haer
 hepden goeden te verhalen. 45

H Van

Heren ghevangnisse en
 stoten op te bzecken. 57
Heplichen/hplic-voozwaerden/
 Wif-tochten/etc. 44
Hupsē te openē by dē Gerechte. 58

Hupsen oft Schuerē daer rentē
 upt gaen/ niet af te bzecken. 52
Houtwelich staende geen wijf te
 moghen schulden maken son-
 der heuren mans consent. 45
Heerliche goederen te erbē man
 oft wijf lebende. 45

I Van

Iemandt te beletten sijn goet
 ober te geben. 43
Iemants kint te ontvoeren. 58
Inboedel niet wech te bzingen
 dan by claren daghe. 59
Informatie pzeident en vangē
 dē delinguantē of misdadigē. 5
Injurie te beterē daer bannisse-
 ment vooz valt. 53
Injurie eerlich te repareren en
 beteren. 53
Injurie op gewijde plaetsen ge-
 committeert te beteren. 54
Injurie te reparerē voozt foztse-
 liche intredē in pemats hups. 54
Injurie te beterē vooz een lam-
 me binger. 56

K Van

Kepfers sacchen te bozderen
 vooz ander partpen. 12
Kennisse vā stads sakē te compe-
 terē den Raet Pzob. r' Drecht. 13
Kennisse der Gaden tot Amerf-
 foort af te sijn. 13
Kerck-meesters ende Hplige-
 Geest-meesters. 18
Kinderen die hē selvē hplichen. 44
Keuken by nacht vallende. 59

L Van

Lif-tochten. 45
Liftochte goet te besittē. 46
 Van

616 916340

M Van	
Maen ende Wif gesamenderhande goet of Erf ober te geven.	45
Maen ende Wif die goederen aencopen staende houwelic.	48
Mans boydeel.	49
Materie van rechten ende als sune die saken geen seften en sijn.	30
Mombarschap en songe hinderē.	71
Mondelinge dingtalen op die rolle te tepkenen.	32
N Van	
Nieuwe wercken te verbieden.	50
O Van	
Officie van den Secretaris tot xv. Articulen.	15
Ontfanch van boeten.	7
Onrepe cleederen.	65
Onser Liever Vrouwen tepkenen te bercopen.	67
Optimē die Schout te mogē hozen.	9
Optimien te colligeren.	18
Op mueren oft Stadts poozten gevecht te maken.	59
Opposite segens die executie.	35
Oudtste Soons boydeel.	50
Oberdrachten van Gyns-goederē gehouden van Gods-huyseren.	40
P Van	
Pandinge ende executie ix. articul.	33
Pensie van hzeemde Heere geen te ontfanghen.	19
Plechten en rechten aen te hzengen binnen een Maend.	42
Polsien der Stadt Amerffoozt.	60
Preferentie ruffchē veel creditours.	38
Procederē booz schout en schepenē.	21
Productie te doe als daer septe sijn.	30
Productie te renuncieren.	31
R Van	
Raden festien te klesen die mettē Schoudt / Burger-meesteren / Schepenen en Cameraer sullē re- presenterē t' lichaem vander stad.	14
t' Rechte te comen.	28
Rechts te plegen.	21

Bekeninghe van Gast-huyss-mee- ters t'outfangen.	10
Kenten op Hupsen.	43
S Van	
Salaris vā certifficatie te passerē.	42
Salar. om ober trāspoztē te staē.	41
Salaris vooz die gene die ober de Opachtunge der stads goedē sittē.	14
Secretaris register te houden.	41
Schepenē te stellē op nieu jaersdag	12
Schepenen recht.	39
Stadts cloch te luyden.	10
Stadts schulden.	43
Stee van out getimmer af te hzekē	67
Straten te onderhouden.	63
Stinckende visch te bercopen.	61
Sware saken.	9
T Van	
Ter tozuere of bancke te leggē.	5
Timmeragie ty. articulen.	51
Timmeringe buyten der poozten.	64
Tranfpozten ende obergiften.	40
V Van	
Vergaderinge vā gildē / amb. etc.	6
Vergaderinge niet te maechen buyten consent vanden Schout.	6
Verkens te copen.	64
Verwers.	66
Vissche te copen.	61
Vogelen / hoenderen / eperen ofte diergelschen te copen.	60
Vonnisse te manen.	7
Vonnisse te concluderen.	18
Voorzpaken aengaende vff. art.	19
Vozele van een Vrouwē.	49
Vrede te leggen in doods-lagen.	57
Vrede te leggghen.	8
Vrede-breechers.	58
W Van	
Watergangē ende sloten binnen der vzhpeyt.	67
Wedu. vooz d'baer uyt te gaen.	48
Wie alle ampten geben sal.	11
Woondt te boeren.	8
Wtheemschen en Burgeren saken segens wt-heemschen.	36